

Självständigt arbete på grundnivå

Independent degree project – first cycle

Socialt arbete

Medias skildring av terrorism i jämförelse med dådet mot Utøya och dådet mot Charlie Hebdos redaktion

En kritisk diskursanalys

Emma Andersson Jakobsson & Sandra Westman

Mittuniversitetet

MID SWEDEN UNIVERSITY

Campus Härnösand Universitetsbacken 1, SE-871 88. Campus Sundsvall Holmgatan 10, SE-851 70 Sundsvall.
Campus Östersund Kungäppens väg 8, SE-831 25 Östersund.
Phone: +46 (0)771 97 50 00, Fax: +46 (0)771 97 50 01.

MITTUNIVERSITETET

Avdelningen för Socialt arbete

Examinator: Masoud Kamali, masoud.kamali@miun.se

Handledare: Jorge Calbucura, jorge.calbucura@miun.se

Författare: Emma Andersson Jakobsson, emja1404@student.miun.se & Sandra Westman, sawe1004@student.miun.se

Utbildningsprogram: Socionomprogrammet, 210 hp

Huvudområde: Socialt arbete

Termin, år: VT06, 2017

Sammanfattning/Abstract

Fokus i detta arbete låg på att undersöka medias framställning av terrorism gällande dådet i Utøya 2011 av Anders Behring Breivik och dådet i Paris 2015 mot Charlie Hebdos redaktion av Cherif och Said Kouachi. Detta gjordes genom ett strategiskt urval av artiklar i tidningarna Aftonbladet och Dagens Nyheter, totalt samlades 48 artiklar in. För att analysera det insamlade materialet användes en kritisk diskursanalys. Konklusionen var att märkbara skillnader framkom i huruvida media framställde respektive dåd och gärningsmannen/gärningsmännen. Slutsatsen som kan dras från detta arbete är att terrorismdiskursen kopplas oftare till gärningsmännens etniska bakgrund i Charlie Hebdos fall än i dådet på Utøya. Det behövs fortsatt forskning om medias framställning av terrorism behövs för att belysa ytterligare sociala problem och motverka den negativa effekt media kan ha på dagens samhälle.

Nyckelord: Terrorism, Media, Charlie Hebdo, Utøya, Anders Behring Breivik, Cherif Kouachi, Said Kouachi, Kritisk diskursanalys

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	s.1
2. Syfte och frågeställningar.....	s.3
3. Arbetets uppdelning.....	s.3
4. Begreppsdefinition.....	s.4
5. Kunskapsöversikt.....	s.4
6. Metod.....	s.9
6.1 Urval.....	s.9
6.1.1 Aftonbladet.....	s.10
6.1.2 Dagens Nyheter.....	s.10
6.2 Tillvägagångssätt.....	s.10
6.3 Diskursanalys.....	s.10
6.3.1 Kritisk diskursanalys	s.11
6.3.1.1 Text.....	s.11
6.3.1.2 Diskursiv praktik.....	s.12
6.3.1.3 Social praktik.....	s.13
6.4 Teoretiska perspektiv.....	s.13
6.4.1 Socialkonstruktivism.....	s.14
6.4.2 Personlig, institutionell och kulturell rasism.....	s.15
6.5 Arbetets tillförlitlighet.....	s.16
6.5.1 Reliabilitet.....	s.16
6.5.2 Validitet.....	s.17
6.6 Etiska överväganden.....	s.18
7. Resultat och analys.....	s.19
7.1 Framställningen av personer och händelser i artiklarna.....	s.19
7.2 Framställningen av terrorism i artiklarna	s.24
7.3 Framställning av de diskurser som framträder i artiklarna	s.27
8. Diskussion.....	s.30
9. Slutsats.....	s.34
Referenslista.....	s.36

1. Inledning

Hur terrorism framställs i media påverkar hur terroristgrupper uppfattas, antingen kan media främja eller hämma grupperna baserat på vilket omfång en specifik händelse får i media, kopplat till vilka ord som används (Galily, Yarchi, Tamir & Samuel-Azran, 2016). I och med den Islamska statens (en islamistisk militant terroristgrupp) framfart, har media-användningen ökat i förhållande till terrorism. Både från nyheternas håll men även Islamiska Staten själv har använt media för att nå ut i samhället samt för att kunna dokumentera deras handlingar (ibid.). Media får mer betydelse i dagens samhälle, vad som skrivs i tidningarna når ut till ett större antal människor och om det inte reflekteras över vad som står i tidningarna bidrar detta till att de strukturella sammanhang som segregerar människor förstärks. För att inte måla upp falska bilder av individer och händelser måste maktstrukturerna som omringar medierna belysas, orden som används måste synliggöras och fakta som framkommer måste bygga på sanningar (Kampf, 2014). Om inte tidningarna baserar sina artiklar på fakta bidrar de till att bilden av vissa människor bli negativ och felaktig, ett förtryck skapas som inte har en verklighetsbaserad grund. Media har även konkurrens mellan varandra och inslagen kan komma att formuleras om för att nå ut till fler människor. Denna snedvridna bild bidrar dock bara till fler fördomar och en ökning av klyftorna i samhället (ibid.).

Studier såsom Kampf (2014) visar att terroristgrupper får mer motivation till handlingar om deras röster på en regelbunden basis hörs i media. Detta medför att nationella terroristgrupper får större internationella kontakter via media. För att bryta de kontakter media kan skapa har regeringar i nationalstater försökt skapa lagar och regler gällande förbud mot att skriva om terrorism, dock med dålig framgång. Detta bidrog till att intervjuerna ändå hölls fast under dolda former. Begränsningarna som försökte införas i media skulle bidra till att minska den allmänna oron kring terrorism samt minska förhandlingsmöjligheterna för terroristgrupper genom minskad kommunikation (ibid.).

Den 7 januari 2015 i Paris skedde ett dåd mot satirtidningen Charlie Hebdos redaktion, där Cherif och Said Kouachi dödade tolv personer. Bröderna framställdes i ett tidigt skede i media som terrorister och dådet kopplades ihop med religion (Połńska-Kimunguyi & Gillespie, 2016). Efter händelsen 9/11, där två plan kraschade in i tvillingtornen i New York och ett i det amerikanska försvarshögkvarteret Pentagon i Washington 2001 (Hallak & Quina, 2004), startade en trend som belyste hur västerländska medier officiellt började sina angrepp mot muslimer, något som även syntes i framställningen gällande kopplingen mellan religion och

dådet mot Charlie Hebdos redaktion (Połońska-Kimunguyi & Gillespie, 2016). Det var inga andra religioner som ingick i denna trend eller som kopplades samman med terrorism.

Västerländsk media skildrade muslimer som terrorister, ociviliserade, radikala och barbariska (ibid).

Den 22 juli 2011 på ön Utøya i Norge pågick ett läger som ungdomsförbundet Norska Arbeiderpartiet hade anordnat. Anders Behring Breivik, utklädd till polis, ankom till ön och började skjuta deltagarna i lägret, han dödade 69 personer den dagen, och majoriteten av dessa var unga personer (Falkheimer, 2014). Enligt Falkheimer spreds rykten om attacken på Utøya samma dag som dådet skedde, att rykten sprids är även något som är vanligt när det handlar om terrordåd. Direkt efter attentatet spekulerade media om dådet kunde kopplas till en islamistisk terroristgrupp (ibid.). Dessa spekulationer stämde inte och byggde inte på fakta. Dessa och liknande antagande bidrar till att människors bild kring terrorism påverkas. Dessutom kan medias framställning bidra till att göra omfånget gällande terrorism större. Via media sprids information och meddelanden om organisationer vilket bidrar till en större tillgänglighet gällande rekrytering av nya anhängare till olika terroristgrupper (Kampf, 2014). I och med att medias information sprids till en större andel människor visar även forskning såsom utredningen ”Mediernas Vi och Dom: Mediernas betydelse för den strukturella diskrimineringen” (SOU 2006:21) att massmedia har en tydlig påverkan på samhällssynen och är en stor del av den kunskap samhället får om ett specifikt ämne. Hur massmedia framställer ett brott påverkar i hög grad allmänhetens syn på brottet och därmed den diskurs som existerar i samhället. Detta i sin tur kan då påverka den attityd som en specifik grupp eller enskilda individer möter i samhället (ibid.).

Detta ämne och arbete är relevant för socialt arbete genom att påvisa vilken roll media har gällande terrorism. Då socialt arbete står för ett mer integrerat och anti-diskriminerande samhälle, måste mediernas roll i rapporteringen av ”de andra” undersökas. Det är också viktigt att belysa terroristgruppernas användning av medierna för att nå ut med sitt budskap och/eller rekrytera fler anhängare (Kampf, 2014). Akademikerförbundet SSR beskriver även i sina etiska riktlinjer från 2015 att en av socialarbetarens arbetsuppgifter är att försvara och företräda sina klienter, ibland även mot samhället i sig. Hur medborgare i ett samhälle betraktar en grupp eller individ blir därmed relevant för personer som arbetar med sociala problem då deras främsta fokus måste ligga på de mest utsatta (Akademikerförbundet SSR, 2015). Därför blir ämnet viktigt för socialt arbete med fokus på hur media belyser vissa

diskurser för att skydda en specifik grupp eller individ mot diskriminering på grund av stereotypa fördomar och attityder.

2. Syfte och frågeställningar

Syftet med detta arbete är att jämföra Dagens Nyheter (DN) och Aftonbladet gällande dådet i Utøya 2011 av Anders Behring Breivik och dådet i Paris mot Charlie Hebdos redaktion 2015 av Cherif och Said Kouachi. Fokus i arbetet ligger på terrorismens framställning i respektive tidning.

För att besvara syftet används följande frågeställningar:

- Hur framställs personer och händelser i de olika artiklarna?
- Hur framställs terrorism i de olika artiklarna?
- Vilka diskurser framträder i de olika artiklarna?

3. Arbetets uppdelning

Detta arbete har skrivits av två personer. Vi valde i början att sitta tillsammans och diskutera möjliga ämnen, vi sökte efter tidigare uppsatser för att få inspiration och kom överens om att vi var intresserade av att skriva om hur media framställer olika händelser. Vi började söka efter olika brott och efter olika tidningar. Vi kom in på terrorismens framställning i media och därefter på dådet i Utøya och dådet i Paris. Vi sökte bland olika nationella tidningar och vi bestämde oss att välja dessa två händelsers framställning i Dagens Nyheter och i Aftonbladet.

Arbetets upplägg utgick från att vi suttit tillsammans och skrivit ihop detta arbete. Vi har enskilt läst artiklarna för att sedan diskuterat de teman eller dylikt som var och en funnit i respektive artikel. Sedan har vi tillsammans skrivit och redigerat arbetet, allt ifrån inledningen till referenserna.

4. Begreppsdefinition

Sedan den 11 september 2011, där två plan kraschade in i tvillingtornen i New York och ett i det amerikanska försvarshögkvarteret Pentagon i Washington, har terrorism varit ett ökande problem och regeringarna runt om i världen har startat krig mot terroristerna. Men vad som menas med terrorism och terrorister är inte helt enhetligt (Grob-Fitzgibbon, 2005). Även Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (2015) menar att det inte finns en klar definition av termen terrorism. Detta leder till att varje land har sin egen definition som många gånger bygger på det specifika landets egna politiska intressen. Länderna inom den Europeiska unionen (EU) har dock kommit överens om en gemensam definition som även införts i den svenska lagstiftningen. Detta medför att Frankrike, som deltagare i EU, delar denna definition. Norge tillhör däremot inte EU men har även infört denna definition i deras lag Lov om straff 2008 (straffeloven) Annen del. De straffbare handlingene Kapittel 18. Terrorhandlinger og terrorrelaterte handlinger § 131.

I Sverige bygger därmed definitionen på lagstiftningen av brottet terroristbrott. Terroristbrott är infört i svensk lag i form av Lag (2003:148) om straff för terroristbrott. Denna lag bygger på Europeiska unionens rambeslut om bekämpande av terrorism skapad den 13 juni 2002 (2002/475/RIF). Lag (2003:148) om straff för terroristbrott 2 § säger att:

För terroristbrott döms den som begår en gärning som anges i 3 §, om gärningen allvarligt kan skada en stat eller en mellanstatlig organisation och avsikten med gärningen är att

1. injaga allvarlig fruktan hos en befolkning eller en befolkningsgrupp,
2. otillbörligen tvinga offentliga organ eller en mellanstatlig organisation att vidta eller att avstå från att vidta en åtgärd, eller
3. allvarligt destabilisera eller förstöra grundläggande politiska, konstitutionella, ekonomiska eller sociala strukturer i en stat eller i en mellanstatlig organisation.

Detta arbete grundar sig därmed på denna definition och när begreppet terrorism används är det detta begrepp som åsyftas. Därtill bygger arbetet även på definitionen av massmedia som Nationalencyklopedin (2011) använder. Där beskrivs massmedia som ”tekniska medier och medieorganisationer som förmedlar information eller underhållning till en stor publik ...”. Detta innefattar bland annat tidningsartiklar vilket är det empiriska material som kommer analyseras.

5. Kunskapsöversikt

Här nedan presenteras ett urval av den kunskapsöversikt som finns om ämnet som berörs i detta arbete. Alla artiklar är sammanlänkade till media och terrorism samt berör sambandet mellan dessa, kopplat till de samhällsstrukturer som existerar.

Eid (2013) beskriver hur media och terrorism är två enheter som är sammankopplade och hur terrorism är beroende av media för att växa. I och med attacken mot USA den 11 september 2011 förklarar Eid att media mer och mer blivit besatt av terrorism och att angripna börjar kopplas samman med religion för att förklara attackerna. Detta bidrar dock bara till att vissa religioner framställs i dåligt ljus och får dålig publicitet (ibid.). Terrorism har därmed blivit ett globalt problem och media har en avgörande roll i hur terrorism framställs. Eid diskuterar den globala utvecklingen och medias plats i denna utveckling. Han beskriver hur terrorism frodas och motiveras, hur media står för demokrati och hur terrorism tar sitt uttryck i både demokratin och i media. Interaktionen mellan media och terrorism kan antingen späda på samhällets negativa värderingar kring ämnet eller bidra till en större förståelse. Eid försöker förklara denna interaktion för att ge en rättvis bild av hur interaktionen fungerar och hur enheterna påverkar varandra och hur det i sin tur påverkar samhället (ibid.).

Grundfrågan om hur media påverkar attityden och diskursen i samhället berörs bland annat i tidigare forskning såsom Nellis och Savages (2012) artikel som belyser massmedias betydelse för individens rädsla i samband med kriminalitet. Hur terrorism som koncept framställs i media och vilken påverkan detta har på samhället som stort diskuteras även i studien av Ben-Yehuda (2005). Ben-Yehudas studie påvisade att den diskurs som existerar mellan media och allmänheten även påverkas av händelser eller situationer som inte rapporteras. Resultatet av studien visar därmed att det finns ett tydligt samband mellan hur terrorism presenteras i media och hur specifika individer uppfattas av resten av samhället. Media sitter därmed på en position som kan påverka hur allmänheten uppfattar ett fenomen (ibid.). Det finns bland annat ett fenomen som kallas "media orienterad terrorism", vilket avser terrorism som avsiktligt utförs för att få uppmärksamhet från media och genom media nå ut till allmänheten (Surette, Hansen & Noble, 2009). Det kan dock vara svårt att jämföra olika terroristattentat för att veta varför attentatet utfördes. Syftet med attentatet påverkas därmed av vilka grupper som utför dådet och i vilken tidsperiod detta skedde i (ibid.). Surette et al. har dock försökt definiera media orienterad terrorism och gjort en lista på kvalitéer som tyder på att vissa attentat är media orienterade medan andra inte är det.

Terrorism har länge diskuterats om det är en form av strategisk kommunikation, i och med att samhället mer och mer blir påverkad av media. Människor påverkas även av de mediebilder

av institutioner som belyser ekonomiska, politiska och sociala fenomen (Falkheimer, 2014). Kommunikation och terrorism hänger således ihop och kommunikationen blir därmed en viktig beståndsdel i terrororganisationer. Under terroristdåd och krissituationer är därför samordning av informationsflöden på olika nivåer gällande organisationer en viktig del. Attackerna av al-Qaida (en islamistisk militant rörelse), 2001 visade på detta då de kommunikativa ändamålen som således skapades producerade rädsla och fungerade därmed som rekryteringsmedel, kommunicerade en politisk åsikt, provocerade ilska med mera (ibid.).

I Falkheimers (2014) artikel visas sambandet mellan terrorism och media med utgångspunkt från terroristhändelsen i Norge 2011. Han beskriver hur terrorism och media är sammankopplade och påverkas av varandra. Författaren diskuterar komplexiteten kring området och hur svårdefinierat begreppet terrorism är. Terroristattacker oavsett område i världen är av nyhetsvärde, de passar in i den bild media förmedlar och terroristattentat är ett populärt ämne att skriva om (ibid.). När media framställer terrorism som händelser som söker efter uppmärksamhet och publicitet, ignoreras många betydande delar och händelserna förenklas. Detta i sin tur påverkar bilden samhället får av terrorism, media håller i det tveeggade svärdet, de har makten att antingen ge terrorister mer legitimitet och trovärdighet genom att ge dem oavsiktlig uppmuntran till fler incidenter, eller kan de lägga fokus på regeringar och stärka stödet samt säkerhetsreglerna gällande terrorism (ibid.). Att samhällsstrukturen påverkas av media berör även Wittebols (1992) som i sin studie undersöker huruvida skildring av terrorism i media i USA och Kanada påverkas av den sittande makten och de ekonomiska eller politiska intressen som är styrande. Resultatet av studien visade därmed att det finns bevis för att media anpassar och förhåller sig till den styrande makten och dess intressen när de skildrar nyheter. Därtill visar även studien att nyheter främst är länkade mot händelser som är riktade mot västvärlden, vilket gör att händelser av liknande struktur som utförs mot östvärlden, nätt och jämnt synliggörs i västmedia. Detta är speciellt tydligt om USAs regering specifikt har varit inblandade i dessa incidenter (ibid.).

Hur terrorism framställs påverkas av olika faktorer. Asal och Hoffman (2016) beskriver bland annat hur det finns ”push” och ”pull” faktorer som påverkar och motiverar terroristdåd. De har gjort jämförelser över olika länders rapportering av terrorism i media och sedan sammanställt dessa. Asal och Hoffman har olika teorier som förklarar terrorism och media, hur internationell media påverkar andra länder och deras kommunikationsnätverk. Asal och

Hoffmans studie visar att terroristorganisationer är mediamedvetna och de terroristgrupper som vanligtvis brukar verka i små stater kan attackera utomlands och i internationella sammanhang för att synas mer och därmed få mer uppmärksamhet (ibid.). Att medias rapportering ändras beroende på situation stärks även av Roy och Dente Ross (2011) som visade i sin studie på hur media kommenterade tre specifika händelser i världen, och de likheter samt skillnader i sätten att rapportera om varje händelse som existerade. De påvisade nationella gränser och definitioner gällande begreppet terrorism. De menade på att det finns olika faktorer som motiverar till terrorism, såsom sociala, historiska, politiska, kulturella, religiösa och ideologiska (ibid.).

Medias framställning av händelser påverkar även de attityder vissa grupper kan möta i samhället. Wicks (2006) påvisade detta genom ett kvasi-experiment där olika grupper från olika religioner fick observera videoklipp från media som handlade om terrorism i mellanöstern och i Afrika. Därefter fick deltagarna bedöma sina känslomässiga reaktioner. Resultatet visade på hur medias framställning påverkar människors känslor, fientlighet, ilska och upprördhet. Beroende på vilken religion personerna hade fokuserade de på olika delar av videoklippen (ibid.). Denna studie visar hur media påverkar oss människor, i den mån att vilken bakgrund vi har spelar en roll i hur vi påverkas av terrorism i media. Andra studier som berör ämnet om fördomar gentemot specifika grupper på grund av hur terrorism skildras i media, är bland annat en studie gjord av Das, Bushman, Bezemer, Kerkhof och Vermeulen, (2009). Denna undersökning byggde på att tre studier gjordes för att undersöka effekten av hur nyheter om terrorism påverkar fördomar mot specifika grupper. Dessa bygger i sin tur på förutsägelser baserade på terror management theory. Studiernas resultat påvisade därmed att det finns en korrelation mellan nyheternas skildring av terrorism och fördomar. Förutfattade meningar ökade därmed då individerna som undersöktes påmindes om sin egen dödlighet. Undersökningen visade i och med detta att fördomar ökade mot vissa grupper, trots att de inte hade något att göra med nyheten som visades (ibid.). En annan studie som har undersökt vilka effekter rapportering från media har på människorna i samhället har gjorts av Breckenridge, Zimbardo och Sweeton, (2010). Deltagarna i studien valdes ut slumpmässigt och fick observera videor av en terrorbombning för att sedan bedöma sannolikheten för terroristattacker men även vilka negativa effekter nyhetsrapporteringen hade. Studiens resultat visade att graden av kognitiv tillgänglighet ökade i och med exponeringen av videon gällande terroristhandlingar (ibid.).

McQueeney (2014) har skrivit om sociala problem, hur de inte ska ses som objekt som drabbar samhället. Istället ska vi se på sociala problem som processer och som socialkonstruktivistiska frågor. McQueeney menar att terrorism är ett konstruerat problem där tolkning av händelser, påståenden, språk, symboler med mera påverkar hur allmänheten uppfattar och uppmärksammar terrorism. Terrorism är något som konstrueras och bilden som allmänheten får från media påverkar sedan förhållningen till ämnet. Författaren diskuterar konsekvenser med den bild som finns i samhället om terrorism, samt vilken effekt eller fördelar det finns med att diskutera terrorism som en social konstruktion (ibid.). De kulturer som finns i samhället är konstruerade problem som påverkar allmänheten. Den mediakultur, gängkultur, vapenkultur, militärkultur som existerar, genererar samhällsproblem och synsätt i samhället (Kellner, 2013). Dessa föreställningar, synsätt och kulturer bidrar till ideal i samhället som sedan leder till aggressioner, våld med mera. En annan föreställning dessa kulturer bidrar till är kriser i maskulinitet. Dessa är förankrade i sämre socioekonomiska möjligheter och de förvärras av nuvarande ekonomiska kriser. Dessa strukturer återspeglas i media som visar att våld är en lösning på detta problem. Kellner menar därför att det är upp till oss människor i samhället att stå upp för den sociala rättvisan och de grundläggande mänskliga rättigheterna samt motverka våld för att förbättra den värld vi lever i, genom att bland annat lyfta framställningar som görs i media (ibid.).

Därtill visade även andra studier såsom den som gjordes av Teo (2000) att det finns ett rasistiskt synsätt i dagens tidningar. Teo undersökte med hjälp av kritisk diskursanalys hur rasism skildras i två australiska tidningar som skrev om ett vietnamesiskt gäng. Han fann bland annat att det fanns en tydlig diskurs i dessa artiklar som presenterade ett segregrande synsätt med det vietnamesiska gänget som en representation av asiater och därmed ”dåliga” och avvikande från resten av samhället. Detta kan i sin tur skapa diskriminerande strukturer i samhället riktat mot vissa grupper eller individer (ibid.). Dessa resultat styrks även av Połońska-Kimunguyi & Gillespies (2016) studie som undersökte hur fransk media framställde attacken mot tidningen Charlie Hebdo. Studien visade på att fokus efter attacken låg på att påvisa att dådet inte hade någon koppling till Frankrike utan påverkades av faktorer utanför landets gränser. Detta skapade därmed ett segregrande synsätt som även Teo (2000) beskriver i sin studie. Detta lyfts även i Stevens (2005) studie som berör huruvida andra faktorer kan påverka ökningen eller minskningen av terrorism samt rädslan för terrorism. Därtill menar han att andra faktorer även kan användas i kampen mot terrorism, såsom psykologiska hjälpmedel. En av dessa faktorer, menar han, är huruvida media lyfter fram

specifika händelser och personer kan påverka den psykologiska uppfattningen av dessa händelser eller personer (ibid.).

6. Metod

I detta avsnitt kommer urval, metodval, tillvägagångssätt, teoretiska perspektiv, arbetets tillförlitlighet samt etiska överväganden att beskrivas mer ingående.

6.1 Urval

Detta arbete grundar sig på 48 artiklar som samlades in i tidningarna Aftonbladet och Dagens Nyheter. Ett strategiskt urval användes, som innebär att det finns en strukturerad ordning att gå efter där alla enheter har lika stor chans att komma med i urvalet (Fink, 2010). Urvalet utfördes genom att den första artikeln valdes samma dag som dådet på Utøya och dådet i Paris skedde. Därefter valdes den artikeln som var publicerade först i nästkommande månad. De kriterier som användes för urvalet var att artikeln skulle vara publicerad först i varje månad, med undantag för första artikeln gällande respektive dåd och tidning, samt att de valda artiklarna antingen kategoriserats som "Nyheter", "Sverige" eller "Världen". Var den första artikeln inte rubricerad som något av de nämnda kriterierna valdes den andra artikeln i samma månad. Detta urval gjordes under ett år med start den 22 juli 2011 gällande dådet på Utøya och urvalet rörande dådet i Paris gjordes med start den 7 januari 2015. Dessa kriterier valdes för att på ett mer strukturerat sätt kunna undersöka medias rapportering som kan uppstå under en viss tidsram samt för att få en tydlig begränsning.

Totalt samlades 13 artiklar in gällande dådet på Utøya i Aftonbladet och 13 artiklar i DN. Därtill samlades nio artiklar in om dådet mot Charlie Hebdos redaktion i Aftonbladet. Det skedde ett bortfall i april, juli, augusti och oktober 2015 då det inte fanns någon artikel skriven om Charlie Hebdo under dessa månader. Samma urval gjordes i DN, där totalt 13 artiklar om dådet mot Charlie Hebdo samlades in.

Valet landade på Aftonbladet och DN då önskan var ett varierat utbud hos två stora tidningar, något som dessa tidningar uppfyllde. Dessa två tidningar valdes för att de besvarade önskan om att vara rikstäckande och därmed nå ut till en majoritet av befolkningen. Däremot uppstår

en diskussion huruvida tidningarnas politiska åsikter speglas i artiklarna, detta är dock något som arbetet inte syftar till att undersöka och därför inte är relevant. De två tidningar som detta arbete grundar sig på valdes för att de är två stora dagstidningar som når ut till många människor och därför ville strukturerna i dessa tidningar undersökas. Därtill har detta arbetet tagit avstånd ifrån att använda andra medieformer såsom tv eller radio, då det är komplicerat att införskaffa data från dessa former under den tidsram som existerar. Här nedan beskrivs respektive tidning djupare.

6.1.1 Aftonbladet

Aftonbladet grundades 1830 och är Sveriges äldsta tidning. Efter 1996 blev Aftonbladet Sveriges största dagstidning och sedan 1994 går Aftonbladet även att läsas digitalt på internet och på deras app (Aftonbladet, u.å).

6.1.2 Dagens Nyheter

DN är en oberoende liberal tidning. DN går att läsa både som papperstidning, digitalt på internet, som PDF-tidning och på deras app. Enligt DN (u.å) står det att: "Dagens Nyheter papperstidning läses av 793 100 personer mellan 15 och 79 år och DN.se har cirka 1,5 miljoner unika webbläsare varje vecka".

6.2 Tillvägagångssätt

Efter urvalet skapades en mall där frågeställningarna samt de tre dimensionerna (som kommer förklaras här nedan) applicerades på varje artikel. Artiklarna undersöktes sedan grundligt och de teman som upptäcktes i varje artikel fördes systematiskt in i mallen. De frågor som applicerades och besvarades enskilt på varje artikel var; hur framställs händelser och personer?, Hur framställs terrorism begreppet?, Vilka diskurser framträder?, Hur framställs text dimensionen?, Hur framställs diskursiv praktik? samt Hur framställs social praktik? Mallens syfte var att tydliggöra och strukturera analysen av artiklarna.

6.3 Diskursanalys

Det finns en pågående oenighet om vad benämningen av en diskurs är i vårt moderna samhälle. Det finns flera olika benämningar och betydelser, beroende på i vilket sammanhang ordet används i. I detta arbete används dock Winther Jørgensen & Phillips (2000) benämning som förklarar diskurs som ”ett bestämt sätt att tala om och förstå världen (eller ett utsnitt av världen)” (s.7). Diskursanalys handlar därmed om att analysera hur olika händelser, situationer och dylikt skapar diskurser i samhället. Språket blir därmed en viktig faktor inom diskursanalys då detta beskrivs som ett fenomen som skapar den sociala verklighet som vi människor lever i. Detta gör att språket måste analyseras för att förstå den sociala verkligheten samt det sociala band som antingen kan skapas, bevaras eller förstöras genom språket (Kvale & Brinkmann, 2009).

6.3.1 Kritisk diskursanalys

Kritisk diskursanalys är en utveckling av diskursanalys och lägger vikten vid att analysera och undersöka relationen mellan språk, social praktik och strukturer (Winther Jørgensen & Phillips, 2000). Fokus ligger därmed på hur språket påverkar uppbyggnaden av den sociala verkligheten i olika kontexter. Analysen som kommer användas på det empiriska material som berörs i detta arbete bygger på Norman Faircloughs tredimensionella modell som grundas på analys av texter utifrån en kritisk diskursanalysteori (Fairclough, 2001). Enligt denna modell bygger synsättet på att alla kommunikativa händelser grundas i hur språkbruket används. Kritisk diskursanalys belyser den ojämlikhet som finns i samhället gällande sociala relationer, den sociala världen och de maktförhållanden som existerar. Metoden belyser många delar av medias påverkan på samhället och språket, samt hur dessa faktorer influerar varandra. Denna metod har som syfte att bidra till en social förändring i maktförhållanden i kommunikationsprocesserna och i samhället som en helhet. Fairclough menar då för att förstå dessa processer är det nödvändigt att bryta ner en text i mindre beståndsdelar som analyseras var för sig. Detta beskriver han som tre nivåer som bygger på att den kommunikativa händelsen består av tre dimensioner, text, diskursiv praktik och social praktik (ibid.). Här nedan beskrivs dessa dimensioner mer ingående.

6.3.1.1 Text

Denna dimension handlar om hur språket är uppbyggt i texten (Fairclough, 1995). Fairclough menar att lingvistiska fenomen är sociala i sin natur och när människor använder språket

påverkas detta av den sociala verklighet dessa individer lever i. I sociala interaktioner görs därmed en konkret lingvistisk textanalys av språkbruket (ibid.). Språket blir då en del av den process som existerar i samhället och påverkas av flera olika faktorer såsom hur man uttalar sig, kroppsspråket, i vilken situation dessa befinner sig i, för att bara nämna några få (Fairclough, 2001). För att förstå den sociala process som språket befinner sig i menar Fairclough att texten måste analyseras enskilt. Detta kan utföras med flera olika redskap såsom inriktning på grammatiken eller ordvalen som används (ibid.). Dock kommer fokus i detta arbete ligga på transitivitet och modalitet för att analysera texterna.

Transitivitet avser att undersöka hur olika händelser eller processer framställs i texten och hur dessa anknyter eller ej till de subjekt eller objekt som belyses (Fairclough, 1995). Fokus ligger således på att analysera de som berörs, både som författare av den berörda texten men även de individer som texten omnämner. Citat såsom "arbetslösheten har ökat för unga i år", framlägger artikeln i passiv form och därmed fokuserar på objektet och förbigår agenten, det vill säga, orsaken till arbetslösheten. Detta framställer arbetslösheten som en faktor som bara sker utan inblandning av någon agent (såsom till exempel strukturen i samhället eller ekonomiska faktorer som kan påverka). Det kan i sin tur påverka hur en läsare uppfattar ett fenomen eller en problematik som framställs (ibid.).

Modalitet däremot handlar om hur en ansats läggs fram som en objektiv sanning (Fairclough, 2001). På vilket sätt en författare beskriver en händelse påverkar därmed huruvida detta presenteras som en sanning. Språket spelar därmed en stor roll i hur läsaren uppfattar texten i den mån att författarens tolkning blir den objektiva sanningen som underkastar andra tolkningar. Skillnaden mellan citat såsom "träning leder till cancer" och "träning kan leda till cancer", blir ytterst tydlig i dessa analyser. I det första citatet framställer författaren en sanning som inte har några motargument, det är bara så. I det andra citatet däremot kan man ana att svaret är lite mera komplicerat än att det endast finns en enda sanning. Detta är av stor vikt då konsekvenserna av hur ett ämne berörs kan påverka det bemötande individer som berörs av ämnet möter i samhället (ibid.).

6.3.1.2 Diskursiv praktik

Fokus ligger på hur diskurser betonas i produktionen och skapandet av texter (Fairclough, 2006). Grunden ligger på att hitta kännetecknen som återkommer i texten och som visar mått

på stabilitet över tid. Analysens syfte ur ett diskursivt synsätt är att identifiera de kategorier som har beskrivande ramverk, i detta fall är dessa kategorier till exempel terrorism. När texter skapas och analyseras finns det ett tolkningsutrymme som påverkar hur texten tolkas och uppfattas. Hur tolkning av texter uppfattas baseras på vad en själv anser är värt att beskriva, vad man ser i texten och vad man vill betona i texten är viktiga delar när en text analyseras. Texter kan inte ses som objekt utan de samspelar med människor och är mänskliga produkter som bygger på tolkningar (Fairclough, 2001).

Ett begrepp som används inom den diskursiva praktiken är intertextualitet, vilket innebär att texter kan utforma sig på liknande sätt där man kan se "samma" text i olika utformningar (Fairclough, 2001). Författaren av en text kan påverka den diskurs som existerar i samhället genom att till exempel en viss ordformulering används för att belysa ett specifikt ämne. Upprepas denna praktik vid ett flertal tillfällen kan konsekvensen av detta bli att specifika egenskaper eller attributer läggs på vissa individer eller situationer. Detta i sin tur kan påverka den sociala verkligheten i samhället (ibid.).

6.3.1.3 Social praktik

Handlar om huruvida diskurserna som analyseras reproducerar eller omstrukturerar den rådande strukturen i samhället och under dessa förhållanden, vad detta har för konsekvenser (Fairclough, 2001). Sociala strukturer och diskurser påverkar varandra och bidrar till en social förändring. I och med denna påverkan mellan varandra antas diskurserna spela en viktig roll gällande maktstrukturer och maktrelationer. De som sitter på en maktposition kan välja vilka diskurser som används för att styrka deras positioner vilket påverkar den sociala verklighet vi lever i (ibid.). I olika sammanhang kan den diskurs som används få olika betydelse. De som har mer makt och en högre position har makt att kunna bestämma vilken diskurs som ska användas och vilken betydelse diskursen ska ha. Den sociala praktiken är i en relation med verkligheten, som även förändras. Världen vi lever i konstrueras och förändras ständigt, och detta är källan till den sociala praktiken. Sociala strukturer är en produkt av den sociala praktiken, och sociala strukturer är en produkt av den sociala praktiken och dess diskurser. Dessa två produkter samverkar och påverkas av varandra (ibid.).

Kritisk diskursanalys fokuserar på diskurser i samband med samhällsfenomen och då det är syftet med detta arbete passar denna teori väl för att kunna analysera empirin. Denna teori

beaktar många delar och många olika diskurser. För att få med alla delar är det bra att utgå från denna teori för att analysera alla element kopplade till media.

6.4 Teoretiska perspektiv

De teoretiska perspektiv som detta arbete kommer grunda sig på är socialkonstruktivismen och personlig, institutionell och kulturell rasism, detta för att förstå den sociala kontext artiklarna befinner sig i. Här nedan kommer perspektivet förklaras mer ingående.

6.4.1 Socialkonstruktivism

Socialkonstruktivism är en bred inriktning som är nära knutet till diskursanalysen (Winther Jørgensen & Phillips, 2000). Socialkonstruktivism bygger på att sociala handlingar endast är ytliga och grundas i djupare kontexter (Wenneberg, 2001). Övergripande menas då att människor skapar en rad sociala "regler" som samhället som grupp väljer att förhålla sig till. Ett exempel på detta är bruket av valuta. Frågan där uppstår varför vissa papper anses vara värda en summa och kan därmed bytas in mot andra varor, medan andra papper används till att rita på. Samhället i stort har därmed bestämt att dessa papperslappar är viktigare än andra papperslappar och har därmed ett monetärt värde. Socialkonstruktivismen menar därmed att de uppfattningar individer i ett samhälle har är konstruerade i en social kontext och inte endast kan ses ur ett enskilt perspektiv (ibid.). Inom socialkonstruktivismen finns därmed en kritisk inställning till kunskap som anses självklart, det vill säga, att det inte finns en objektiv sanning som är lika för alla individer och situationer. Därtill måste man se på dessa "sanningar" ur ett historiskt och kulturellt sammanhang och därmed påverkas vår nutida verklighet av vår historiska/kulturella kontext. Sambanden mellan kunskap och sociala processer påverkas därmed av hur vi som ett samhälle ser på verkligheten och de normer och diskurser som existerar i denna. Hur vi som ett samhälle uppfattar världen produceras därmed i sociala situationer och av sociala handlingar och påverkar därmed den kunskap som finns om olika fenomen (ibid.).

Utövare av socialkonstruktivismen menar därmed att det naturliga endast är en illusion och att handlingar eller dylikt som är naturliga istället grundar sig på sociala eller mänskliga intressen (Wenneberg, 2001). Företeelser är således inte stöpta i sten och måste därför analyseras djupare för att undersöka uppkomsten av vissa fenomen eller vad som kan ha påverkat dessa.

Socialkonstruktivism grundas således i att även texter som analyseras måste ses ur flera perspektiv. Detta då skrivande ord hör till den sociala kontexten och kan därmed påverkas av de normer eller regler som antas i ett samhälle. Ett socialkonstruktivistiskt perspektiv är således ett viktigt synsätt att använda i analysering av texter som återfinns i en social kontext då dessa ”sanningar” kan påverka hur en grupp av individer eller dylikt uppfattas i sociala sammanhang (ibid.). Ett socialkonstruktivistiskt perspektiv kommer därmed användas i detta arbete för att analysera texternas sammanhang.

6.4.2 Personlig, institutionell och kulturell rasism

Detta perspektiv kommer användas för att förstå den analys som görs med hjälp av den kritiska diskursanalysen. Detta perspektiv handlar om Dominellis tre former av rasism, personlig, institutionell och kulturell.

Anti-rasistiskt arbete utgår från att kämpa mot de strukturer och attityder som existerar i samhället och som skapar hinder för vissa individer. Dominelli (2008) beskriver att i det samhälle vi lever i finns olika rasistiska former som kan påverka denna orättvisa. Dessa former beskriver hon som personlig, kulturell och institutionell rasism. Personlig rasism bygger på den attityd och värdering individer har eller möter i samhället. Denna form bygger därmed på det hat och negativa attityder vissa individer kan bemötas av från andra individer. Det är även den vanligaste form av rasism som individer tänker på när rasism nämns. Institutionell rasism däremot bygger på professionella institutioner och deras policy som kan försvåra eller hindra vissa grupper eller individer i samhället (ibid.). Detta kan till exempel vara specifika regler som olika institutioner skapar som exkluderar vissa grupper. Denna form, menar Dominelli, är komplicerad i den mån att dessa orättvisor är legitimerad av lagstadgade regler vilket gör att de får en offentlig makt och därmed en annan auktoritet. Den sista formen är kulturell rasism som handlar om de traditioner, normer och värden som sociala interaktioner mellan individer bygger på. Denna form bygger på att vissa traditioner och värden anses vara bättre än andra och de grupper som associeras med dessa får därmed mer legitimitet än de som associeras med andra traditioner. I denna form ingår även aspekter såsom språk och religion, vilka i sin tur blir aspekter som i befolkningen anses antingen bättre eller sämre än andra språk eller religioner (ibid.).

Dominelli (2008) menar att dessa former påverkar varandra och skapar därmed den orättvisa och diskriminering som existerar i samhället. Inom kulturell rasism skapas de antagande att specifika grupper är mer värd än andra på grund av aspekter såsom traditioner eller språk. Dessa negativa antaganden styrks sedan inom institutionell rasism där regler inom myndigheter kan förstärka denna orättvisa genom att exkludera vissa grupper. Detta kan i sin tur påverka enskilda individers antaganden och därmed den negativa behandling som vissa individer kan få i samhället (ibid.).

Då detta arbete bygger på medias framställning av specifika individer och händelser är dessa former av stor vikt att ha i åtanke då media är en institution som i sin tur kan påverka de antaganden som görs av grupper beroende på aspekter såsom religion eller nationalitet. Dessa kan således påverka det bemötande som enskilda individer kan få av andra individer i befolkningen. För att förstå den bakomliggande struktur som kan påverka språkets användning eller de diskurser som berörts i detta arbete genom den kritiska diskursanalysen, kommer dessa tre former att användas.

6.5 Arbetets tillförlitlighet

För att en vetenskaplig forskning ska ha högt värde ligger fokus på förmågan att redogöra för trovärdigheten i resultatet (Lecompte & Goetz, 1982). För att skapa en trovärdig och korrekt utförd studie måste även studiens tillförlitlighet granskas. Detta kan utföras genom att undersöka om studien uppfyller kraven för validitet och reliabilitet (ibid.). Det finns dock forskare som menar att inom kvalitativa studier kan man inte mäta validiteten eller reliabilitet, då dessa begrepp bygger på konstant data som därmed inte påverkas av slumpen. Lecompte och Goetz beskriver bland annat att diskussioner uppstått inom forskningsvärlden om inte definitionen av begreppen måste ses över och anpassas till kvalitativ forskning. De menar därmed att inom kvalitativ forskning används begreppen men att de därmed har en något annorlunda betydelse än inom kvantitativa ansatser (ibid.). Här nedan redogörs därmed för begreppen validitet och reliabilitet som Lecompte och Goetz beskriver som mer anpassat till kvalitativ forskning. Det är dessa betydelser av validitet och reliabilitet som detta kvalitativa arbete grundar sig på.

6.5.1 Reliabilitet

Reliabilitet handlar om tillförlitligheten i studierna, vilket finns i formerna extern och intern reliabilitet (Lecompte & Goetz, 1982). Extern reliabilitet handlar om att oberoende forskare skulle upptäcka samma fenomen under liknande omständigheter som den ursprungliga forskaren gjorde. Den externa reliabiliteten kommer tas i åtanke i detta arbete genom att tydligt dokumentera arbetsprocessen och tillvägagångssättet. Den intern reliabilitet handlar däremot om huruvida andra forskare eller observatörer delar liknande syn och därmed har en överensstämmelse mellan varandra. Med detta menas att senare forskare ska kunna utföra en liknande studie med samma skapade strukturer (till exempel vilka avgränsningar som använts eller de metodval som gjort) som den ursprungliga forskaren hade, och få ett liknande resultat som den ursprungliga studien. Den interna reliabiliteten kommer tas i åtanke genom att tydliggöra vad syftet med arbetet är. Det ska dock påpekas att eftersom det finns en komplexitet kring kvalitativa studier är externa och interna delar något som studier kan närma sig men inte uppnå helt (ibid.).

Reliabilitet handlar även om replikerbarhet, att andra forskare ska kunna använda samma metod och få fram samma resultat som ursprungsstudien (Lecompte & Goetz, 1982). Då detta arbete grundar sig på en kvalitativ forskningsansats är det av stor vikt att de metoder och tillvägagångssätt som berörs redogörs tydligt. Varje steg i forskningsprocessen kommer vara noggrant dokumenterad för att en replikerbarhet ska kunna uppnås (ibid.). Dock ska det poängteras att total replikerbarhet inte kan uppnås då de förhållanden som existerar i detta arbete inte helt kan återskapas. För att arbetet ska ha en hög reliabilitet och därmed en hög tillförlitlighet kommer en tydlighet i utförandet att vara ledande.

6.5.2 Validitet

Validitet inom kvalitativ forskning handlar om i vilken utsträckning det empiriska materialet representerar verkligheten. Lecompte och Goetz (1982) menar att det finns två begrepp inom validitet som måste tas i åtanke, intern och extern validitet.

Intern validitet handlar om i vilken utsträckning vetenskapliga mätningar är sanna och representerar verkligheten som studien existerar i. För att analysera den interna validiteten i en studie måste det därmed finnas ett gott samband mellan de teorier forskaren har valt och de observationer som görs (Lecompte och Goetz, 1982). I detta arbete kommer den interna

validiteten tas i åtanke i samband med analysen då kritisk diskursanalys kommer att användas för att analysera det empiriska materialet. För att därmed skapa en tillförlitlighet för intern validitet i arbetet kommer frågeställningarna att analyseras med hjälp av Faircloughs tre dimensioner vilket innebär att specifika punkter kommer åtföljas.

Extern validitet däremot berör i vilken utsträckning studiens resultat kan jämföras legitimt mellan olika grupper samt miljöer (Lecompte och Goetz, 1982). För att uppnå en hög extern validitet i studien ämnas tydliga metoder samt perspektiv användas för att skapa en förbindelse mellan det empiriska material och analysen av detta. Dock kommer inte denna studie att generera ett allmänt uttryck för de grupper som berörs i undersökningen, det vill säga, en generaliserbarhet är inte möjlig i denna undersökning. Lecompte och Goetz menar dock att fokus i kvalitativ forskning ska ligga på att undersökningen kan appliceras på så många grupper av individer som möjligt och inte vara en absolut skildring av befolkningen. Detta finns i åtanke i arbetet i den mån att undersökningen kommer vara applicerbar på en så stor andel individer som möjligt.

6.6 Etiska överväganden

Forskning ska säkerställa integritet och kvalitet. Den forskning som inte bidrar till hög kvalitet i samband med nya kunskaper är oetiska. Dock kan det vara svårt att veta var gränsen mellan etiska och oetiska tillvägagångssätt går. Det gäller att ha en medvetenhet om de etiska aspekter, vara medveten om sin roll och vad syftet med sin undersökning är (Vetenskapsrådet, 2002). Vilket språk som används, tillvägagångssättet, syftet och forskarens roll är delar som ingår i ett maktperspektiv, därför gäller det att vara medveten om dessa delar (ibid.).

Forskarens roll är den riktlinje som är relevant för detta arbete och de etiska övervägande detta arbete kommer vara medveten om. Denna riktlinje pekar på att forskaren ska ha en sådan objektiv och utomstående roll som möjligt så att kunskapen som inhämtas är av vetenskaplig kvalitet som går att validera (Kvale & Brinkmann, 2009). Hur formuleringarna görs gällande syfte, hur ord används, vilka värderingar som läggs i orden och vilka värderingar författarna av arbetet har påverkar även de etiska dimensionerna. Vilka författarna är som skriver detta arbete och vilka förutsättningar samt antaganden de har, får konsekvenser för hur detta arbete utförs. Detta eftersom forskning sällan bygger på objektivism och forskarna kommer ibland att hamna i situationer där de behöver ta ställning till olika aspekter

(Winther Jørgensen & Phillips, 2000). Detta arbete bygger även på utvalda artiklar, något som innebär att en del artiklar som inte anses relevanta kommer att väljas bort. Detta i sin tur påverkar hur arbetet blir utformat. För att motverka att arbetet färgas av författarnas egna attityder och förståelse är det av vikt att denna möjliga problematik lyfts. Detta är speciellt viktigt i detta arbete, då kritisk diskursanalys används som metod och det är då tämligen okomplicerat att hamna i en situation där forskaren själv infogar sina egna åsikter och förförståelser i analysen, vilket skapar en osäkerhet för slutresultatet (ibid.). För att motverka detta i arbetet kommer Faircloughs tre dimensioner att återföljas.

7. Resultat och analys

De 48 artiklar som ligger till grund för detta arbete är valda från de två tidningarna Aftonbladet och DN. Artiklarna togs fram genom ett strategiskt urval där första artikeln varje månad under ett år efter händelsen valdes. Artiklarnas ämnen var “Nyheter”, “Sverige” eller “Världen”. Vissa artiklar var längre än andra med ett större omfång text och information medan andra artiklar var kortare. De som har skrivit artiklarna har varit olika journalister men ibland har samma journalist skrivit flera artiklar. Materialet som samlades in har, i mångt av mycket, haft liknande diskurser och påmint om varandra, både i Aftonbladet och i DN. Fokus har legat på terrorismens framställning i de båda dåden, samt framställningen av dåden och gärningsmännen, samt likheter och skillnader mellan dessa.

Här nedan kommer arbetets resultat redovisas genom de tre dimensionerna text, diskursiv praktik och social praktik, som beskrivits tidigare. Den första frågeställningen som handlar om hur personer och händelser framställs kommer analyseras genom dimensionen text. Den andra frågeställningen som handlar om hur terrorism framställs kommer analyseras genom dimensionen diskursiv praktik. Den sista frågeställningen som handlar om vilka diskurser som framträder kommer analyseras genom dimensionen social praktik. Alla dimensioner gick inte att behandla på alla frågeställningar på grund av tidsbrist, därför gjordes denna begränsning.

7.1 Framställningen av personer och händelser i artiklarna

Gällande beskrivningen av gärningsmannen i händelsen mot Utøya beskriver Aftonbladet honom vid namn, som “gärningsmannen”, “dum blond man”, “den norske terroristen” med flera (Aftonbladet, 2011, 3 oktober; Aftonbladet, 2011, 22 juli; Aftonbladet 2011, 1 augusti &

Aftonbladet, 2011, 1 september). Medan DN beskriver gärningsmannen som en "etnisk norrman", vid namn, "massmördaren", "terroristen", "norske massmördaren" med flera (DN, 2011, 22 juli; DN, 2011, 1 augusti; DN, 2011, 3 oktober; DN, 2011, 10 december & DN, 2012, 3 februari). Fokus i Aftonbladet ligger delvis på gärningsmannens etnicitet då de skriver "norske terroristen" framför enbart "terroristen" (Aftonbladet, 2011, 1 september). Detta syns även i DN där de beskriver honom som en "etnisk norrman" (DN, 2011, 22 juli). De båda tidningarna delar därför detta mönster gällande påvisandet av nationaliteten. Dock skriver DN ut gärningsmannens namn fler gånger än vad Aftonbladet gör. Aftonbladet nämner oftare honom som terroristen framför hans namn. Denna framställning gällande hur gärningsmannen beskrivs ses ur text dimensionen som en social verklighet där dessa språkliga fenomen samspelar och påverkas av den sociala verkligheten. Om beskrivningen gällande gärningsmannen ses genom transitivitet där beskrivningen lägger fokus på etnicitet förbises agenten, det vill säga, personen i fråga förbises och objektet, som i detta fall är etniciteten, är det som står i fokus. Detta i sin tur påverkar hur läsarna uppfattar ämnet som berörs. Istället för att fokus ligger på att personen i fråga har utfört dådet ligger fokus på nationaliteten som en bidragande faktor till att förklara händelsen.

När Aftonbladet framställer och beskriver händelsen på Utøya skriver de "vansinnesdåd", "tragedi", "nationens värsta trauma", "terrordådet" för att nämna några få (Aftonbladet, 2011, 22 juli & Aftonbladet, 2011, 1 augusti). Medan DN beskriver händelsen som "terrorattacken", "massakern", "massmorden" med flera (DN, 2011, 22 juli; DN, 2011, 1 augusti & DN, 2011, 10 december). Betoningen i några artiklar i Aftonbladet ligger på vansinne och trauma medan detta inte är något som DN lägger fokus på, istället betonas händelsen som en terrorattack eller ett massmord. Dessa skillnader kan påverka individer baserat på vilken tidning de väljer att läsa. Till exempel ses detta genom modalitet när Aftonbladet lägger fokus på att beskriva händelsen som ett vansinnesdåd och som en tragedi. Detta kan leda till att sympati delges för händelsen och kan därför stöta på svårigheter att beskrivas som en objektiv sanning. Detta istället för att skriva som DN gör, att dådet var en terrorattack, där gärningsmannens mentala hälsa förbigås och sanningen kan därmed bli mer objektiv. Dessa tolkningar ses ur modalitet, där Aftonbladet beskriver händelsen som "nationens värsta trauma", i detta fall framställs tolkningen som ett trauma där andra tolkningar till händelsen underkastas. Detta i och med att författaren av artikel använder ord såsom "trauma" kan den objektiva sanningen påverka den bild som läsaren av artikeln kan få.

Gällande beskrivningen av händelsen mot Charlie Hebδος redaktion beskriver Aftonbladet händelsen som “terrordådet”, “dådet”, “terrorattacken”, “attacken”, “massakern” för att bara nämna några få (Aftonbladet, 2015, 7 januari & Aftonbladet, 2015, 8 november). DN beskriver händelsen som “attacken”, “terrordåden”, “terrorattentaten”, “dådet”, med flera (DN, 2015, 7 januari; DN, 2015, 1 februari & DN, 2015, 3 juli). Båda tidningarna lägger betoningen på händelsen på ett liknande sätt då båda tidningarna använder likartade ord för att beskriva händelsen. Till exempel när de använder benämningen “attacken” för att förklara händelsen. Ingen tidning har använt ett speciellt utstickande ord, som Aftonbladet gjorde gällande händelsen på Utøya, som genom modalitet skulle läggas fram som en objektiv sanning. Båda tidningarna använder ord såsom “attacken” när de beskriver händelsen, vilket kan tolkas vara en objektiv sanning.

Beskrivningen av gärningsmännen i Aftonbladet gällande dådet mot Charlie Hebδος redaktion präglas av ord som “bröderna”, “terroristerna” och “männen” (Aftonbladet, 2015, 30 september & Aftonbladet, 2016, 7 januari). I DN beskrivs de som “männen”, “terroristerna”, “två franska terrorister” och “unga fransmän” (DN, 2015, 7 januari; DN, 2016, 4 januari). Många artiklar i DN väljer att inte framställa gärningsmännen alls, de lägger fokus på andra aspekter, till exempel al-Qaida, istället för på framställningen av gärningsmännen. Detta ses genom transitivitet i hur objekt som inte är direkt sammankopplade med agenten och själva orsaken till händelsen blir i fokus. När artiklarna inte berör gärningsmännen i texten förbises orsaken, eftersom det var gärningsmännen som orsakade dådet och inte andra objekt som istället betonades. Denna framställning får konsekvenser för läsarna, då de inte delges den objektiva sanningen, utan får den bild som media beskriver. En skillnad i beskrivningen av gärningsmännen är att Aftonbladet väljer ord som “bröderna” och DN väljer ord som “två franska terrorister”. Där blir objektet genom modalitet “bröderna”, som är den objektiva sanningen men som inte förklarar orsaken till händelsen. Fokus ligger på familjeförhållandena, där tankar kan föras till hur familjekonstellationen och relationerna inom familjen ser ut eftersom två bröder orsakat dådet. Objektet i DN blir nationaliteten, eftersom gärningsmännen beskrivs som franska terrorister. Orsaken till händelsen är fortfarande densamma oavsett hur beskrivningarna görs, det som påverkas blir bemötandet gärningsmännen kan möta i samhället.

I Aftonbladets artikel från dagen dådet begicks beskrivs händelsen i Utøya som ett “vansinnesdåd” (Aftonbladet, 2011, 22 juli), vilket kan föra tankar till att gärningsmannen är

sjuk och därmed inte kan stå till svars för sina handlingar. I en annan artikel i Aftonbladet ligger fokus ännu en gång på Breiviks mentala hälsa med texten: “Den rättspsykiatriska undersökningen av Breivik ledde till diagnosen paranoid schizofren. Därmed bedöms han inte vara straffrättsligt tillräknelig när han begick massmorden på 77 människor. Står diagnosen fast sannolikt att dömas till tvångsvård i stället för till fängelse” (Aftonbladet, 2011, 13 december). Dessa beskrivningar tar återigen fokus på andra objekt än på själva agenten i form av transitivitet. Gärningsmannens psykiska hälsa beskrivs vara orsaken till dådet och inte gärningsmannen själv. Detta syns även gällande modalitet där den objektiva sanningen blir att Breivik är psykisk sjuk och därmed inte vid sina sinnens fulla bruk för att kunna utföra ett sådant dåd. I dådet mot Charlie Hebdos redaktion däremot beskrivs gärningsmännen istället som “terroristerna” som “ sköt kallblodigt ihjäl tio människor“ (Aftonbladet, 2015, 7 januari). Här är tydliga skillnader på var betoningen ligger gällande de båda händelserna. Beträffande Utøya förklaras gärningsmannen ur ett mer humant perspektiv där psykisk ohälsa är den bidragande faktorn till händelsen. Medan gärningsmännen i händelsen mot Charlie Hebdos fall framställs som terrorister, där ingen human framställning görs eller där psykisk ohälsa diskuteras.

DN beskriver i januari ett år efter händelsen gällande dådet mot Charlie Hebdos redaktion, bröderna Kouachi som “de två franska terroristerna”, detta ses även gällande Utøya då Breivik beskrivs i Aftonbladet som “den norske terroristen” två månader efter händelsen (DN, 2016, 4 januari & Aftonbladet, 2011, 1 september). I detta utförande kan man ana en distinkt skillnad gällande framställningen av gärningsmännen i det att gärningsmännen i Frankrike inte benämndes som “franska” förrän ett år efter dådet men att gärningsmannen i Norge redan efter två månader fick titeln “den norske terroristen” samt “norska massmördaren” sju månader efter dådet (Aftonbladet, 2011, 1 september & DN, 2012, 3 februari). Detta kan därmed skapa en skillnad i den tillhörighet som de olika dådens gärningsmän tilldelas. Breivik kan därför räknas som en medlem i det norska landet och därmed en produkt av det samhälle han tillhör medan bröderna Kouachi i Frankrike räknas som en utomstående faktor. Detta syns även i DN där de skriver: “Han är nu identifierad som en 32-årig ‘etnisk norrman’” (DN, 2011, 27 juli). I denna beskrivning av Breivik läggs det fram vilken etnicitet han har, detta kan tolkas inte vara helt relevant för beskrivning av dådet. Det saknas en förklaring till vad en “etnisk norrman” är och varför inte bröderna Kouachi räknades som “etniska fransmän” då de var födda i Frankrike. Återigen ses detta genom transitivitet hur fokus dras från personerna i

fråga och istället läggs på deras nationalitet för att förstå och beskriva personerna och händelserna.

Artiklarna påvisar även en skillnad mellan hur de individer eller händelser som berörs framställs och det samband som finns med ämnet i artikeln. Denna skillnad beskriver DN (2011, 10 december) där Breiviks internetspelande framställs som: "Det är spelet 'World of Warcraft', och i mindre utsträckning också 'Call of Duty: Modern Warfare 2', som lockade Breivik till att under 2010 spela nästan sju timmar de flesta dagar i veckan.". Att använda uttryck såsom "lockade" framställer artikeln som att det var spelen som frestade Breivik att spela, vilket bortser från hans egna val och möjligheter. Liknande teman kan ses i fallet gällande bröderna Kouachi där religion var den bidragande faktorn till dådet. Dock var inte detta något som frestade bröderna, som spelandet framställdes göra för Breivik. Detta ses genom modalitet som en objektiv sanning där Breiviks spelande kunde varit en bidragande faktor till varför han utförde dådet.

I Aftonbladets artikel (2012, 12 juni) står det: "Dessutom försöker Breivik framstå som mer känslökall än han är. Han spelar hela tiden en roll under rättegången, trots att han faktiskt kan bli sliten och medtagen som en vanlig människa.". Där beskrivs Breivik som en human människa, vilket kan föra fokus från handlingen han utförde till hans humana sidor. Detta är något som präglar flera artiklar, där han beskrivs som "32-åringen", "den åtalade", "allvarligt sjuk" för att bara nämna några få (DN, 2011, 10 december; Aftonbladet, 2011, 9 november & Aftonbladet, 2012, 7 mars). Detta skiljer sig från bröderna Kouachis framställning. De beskrivs inte på ett humant sätt utan de beskrivs som "terroristerna" eller som "de beväpnade männen" (Aftonbladet, 2015, 7 januari & Aftonbladet, 2016, 7 januari). Denna distinkta skillnad visar hur media framlägger olika händelser på olika sätt, där vissa attributer tilläggs vissa personer men bortses från andra.

Skillnader på båda tidningarnas rapporteringar av händelserna är att i fallet gällande händelsen i Utøya ligger fokus i mindre utsträckning på att händelsen var ett terrordåd utan fokus ligger istället på humana aspekter såsom gärningsmannens mentala hälsa eller motivet. Detta ses genom Aftonbladets artikel (2012, 7 mars) "Men själv menar han att han inte gjort något fel. Han anser att han agerade för 'Norges bästa' ". Detta kan ses genom transitivitet som att tyngden läggs på andra aspekter för att förklara händelsen istället för att fokusera på själva terrordådet. Detta i sin tur är i kontrast till rapporteringen av dådet mot Charlie Hebdos

redaktion där inga andra aspekter rörande gärningsmännens mentala hälsa vävs in för en utförligare förståelse för händelsen. Där framställs gärningsmännen på ett mindre humant sätt, till exempel genom Aftonbladets artikel (2015, 8 november) "Tonen i meddelandena beskrivs som militäriskt kortfattad och precis. I flera fall verkar det handla om ren ordergivning till terroristerna."

7.2 Framställningen av terrorism i artiklarna

Den diskursiv praktik som framträder i analysen pekar på en markant skillnad i hur respektive tidning framställer begreppet terrorism. I fallet gällande Utøya beskrevs Breivik som "terrorist" först i september två månader efter händelsen i Aftonbladet och som "terrormisstänkt" i DN i november fyra månader efter händelsen (Aftonbladet, 2011, 1 september & DN, 2011, 11 november). Själva händelsen beskrivs först i augusti en månad efter händelsen som ett "terrordåd" i Aftonbladet och i DN i september (Aftonbladet, 2011, 1 augusti & DN, 2011, 2 september). Dagen som Breivik utförde dådet beskriver Aftonbladet händelsen som "vansinnesdåd" och "massaker" medan DN valde ord såsom "skottlossningen" (Aftonbladet, 2011, 22 juli & DN, 2011, 22 juli). I dådet mot Charlie Hebdo redaktion beskrivs händelsen som ett "terrordåd" i Aftonbladet i januari, samma månad som händelsen inträffade och i DN i februari, en månad efter händelsen (Aftonbladet, 2015, 7 januari & DN, 2015 1 februari). Aftonbladet valde direkt att gå ut med en beskrivning av händelsen som ett "terrordåd" medan DN valde ord som "attacken" och "attentatet" samma dag som dådet inträffade (Aftonbladet, 2015, 7 januari & DN, 2015 7 januari). Gärningsmännen i dådet mot Charlie Hebdo beskrivs i Aftonbladet som "terrorister" i januari, samma månad som händelsen inträffade och i DN beskrivs de som "terrorister" först ett år efter händelsen (Aftonbladet, 2015, 7 januari & DN, 2016, 4 januari). DN använder istället ord som "attentatsmännen" och "de maskerade männen" när de beskriver gärningsmännen som utförde dådet (DN, 2015, 7 januari). Detta visar på att det är en markant skillnad i huruvida begreppet terrorism belys i de olika tidningarna samt när de väljer att benämna gärningsmännen som terrorister.

Medan Aftonbladet först använder benämningen "terrorist" för att beskriva Breivik två månader efter händelsen är det inte förrän efter fyra månader som DN beskriver gärningsmannen som "terrormisstänkt" (Aftonbladet, 2011, 1 september & DN, 2011, 11 november). I kontrast beskriver Aftonbladet bröderna Kouachi som terrorister samma månad

som dådet skedde medan DN inte valde denna benämning på gärningsmännen förrän ett år efter händelsen. Därtill uppstår även skillnader i hur tidningarna väljer att belysa eller inte belysa begreppet terrorism. Som beskrivits ovan väljer både Aftonbladet och DN att avstå från att benämna dådet på Utøya som ett terrorbrott. De använder istället ord såsom ”massaker” eller ”skottlossning” (Aftonbladet, 2011, 22 juli & DN, 2011, 22 juli). Dock skiljer sig detta från artiklarna som berör dådet mot Charlie Hebdo där Aftonbladet strax efter händelsen beskriver dådet som ett ”terroråd” medan DN håller sig till beskrivningar såsom ”attacken” (Aftonbladet, 2015, 7 januari & DN, 2015 7 januari). Detta i sin tur kan skapa en förbindelse mellan dådet mot Charlie Hebdo och begreppet terrorism medan ord såsom ”massakern” istället tar avstånd från detta begrepp som i fallet med dådet på Utøya. Begreppet terrorism blir därmed i ett tidigt stadium kopplad till dådet i Paris medan dådet på Utøya inte fick detta begrepp pålagt förrän en tid senare.

En annan diskursiv praktik som framträder i de olika artiklarna är den koppling som skapas mellan dådet mot Charlie Hebdo och religiösa aspekter. Vid ett flertal tillfällen i båda tidningar kopplas dådet i Paris samman med religion, specifikt religionen islam. Dock påverkas detta av att denna förbindelse även i ett flertal fall även kopplas ihop med extrema grupper såsom al-Qaida (Aftonbladet, 2015, 16 juni). Denna intertextualitet uppstår bland annat då Aftonbladet redan första dagen då dådet skedde beskrev en koppling mellan dådet och religionen islam. Detta trots att artikel även framlägger att ”motivet är fortfarande oklart” (Aftonbladet, 2015, 7 januari). Detta återses även i DN som på dagen för dådet även valde att göra denna koppling mellan islam och gärningsmännen med ordval såsom ”radikala islamister” (DN, 2015, 7 januari). Denna diskurs återfinns även vid flera artiklar, till exempel Aftonbladets artikel (2015, 1 februari) som skriver att ”Ingen religion rättfärdigar terror. Trots det är historien fylld av exempel på människor som mördat i sin Guds namn”. Ingen koppling görs mellan terrorism och en specifik religion, dock får ändå dådet i Paris en religiös underton. Detta gör då att artiklarna som handlar om Charlie Hebdo återkommande handlar om religion, profeten Mohammed och al-Qaida (Aftonbladet, 2015, 7 januari & DN, 2015, 7 januari). Attacken mot Charlie Hebdo kopplas frekvent till andra aspekter och det är sällan det endast står om själva dådet (se till exempel DN, 2015, 3 november & DN, 2015, 4 december). Om detta ses ur begreppet intertextualitet, där dessa aspekter upprepas vid flertal tillfällen, kan det tolkas att muslimer kopplas samman med Islamiska staten och terror vilket bidrar till att muslimer i samhället får bilden som terrorister lagd på sig på grund av den koppling som finns i artiklarna. Denna koppling visar därmed på att det finns ett förhållningssätt i de båda

tidningarna att framställa dådet i Paris som kopplat till terroristgrupper och en specifik religion, även om de olika framställningarna samt orden som används kan skilja sig åt. Därtill uppfattas ingen skillnad mellan Aftonbladet och DN i huruvida dessa tidningar väljer att förhålla sig till denna diskurs utan båda dessa tidningar väljer att framställa denna koppling mellan terrorism, dådet i Paris och islam.

Gällande dådet på Utøya handlade större delen av artiklarna om själva dådet, ytterst få var vinklade till andra aspekter medan artiklarna om Charlie Hebdo relativt frekvent var vinklade och handlade om andra aspekter, såsom religion. Dock kopplades även dådet på Utøya ihop med extrema grupper, däremot endast två gånger i alla artiklarna som berörs i analysen. Detta var en gång i Aftonbladet då Breivik kopplades samman med högerextremister och då speciellt organisationen Knights Templar samt en gång i DN när han kopplades samman med högerextremistiska Norwegian Defence League (Aftonbladet, 2011, 1 september & DN, 2012, 5 juni). Dock kan man ana en distinkt skillnad i dessa diskurser då denna koppling endast gjordes två gånger i förhållande till dådet på Utøya medan dådet i Paris kopplades i sex artiklar i Aftonbladet samt tio artiklar i DN till religionen islam, terrorism samt terroristgrupper såsom al-Qaida. Denna framställning av terrorism får konsekvenser i samhället genom att synen på terrorism kopplas samman med andra aspekter, i detta fall en specifik religion vilket kan påverka det bemötande som de individer som utövar denna religion kan få av andra individer i samhället.

Skillnaderna på var betoningen ligger gällande de båda händelserna i båda tidningarna är små. Båda tidningarna väljer att framföra terrorism på ett likartat sätt, genom att benämna händelsen som ett terrordåd samt gärningsmännen som terrorister. Dock kan en markant skillnad ses i Aftonbladet gällande dådet mot Charlie Hebdos redaktion där händelsen kopplas ihop med terrorism i högre utsträckning än vad DN gör gällande samma dåd. Detta ses genom att artiklarna i Aftonbladet kopplas samman med terrorism i högre utsträckning, till skillnad mot artiklarna i DN där terrorism begreppet inte ens används i flera av artiklarna. De delar dock synen på att händelsen kopplas samman med andra aspekter för att förklara händelsen, till exempel religion. Detta syns bland annat i meningar såsom "Med 'många' syftar Riss på alla religiösa fanatiker från skilda religioner", som för tankarna till att dådet hade religiösa undertoningar (DN, 2016, 4 januari). Dessa är även aspekter som båda tidningarna lägger tyngden vid. De kopplingar som syns i dådet mot Charlie Hebdos redaktion är att när terrorism diskuteras är religion ett återkommande tema som i viss mån sammankopplas. Detta

är teman som präglar artiklarna i både Aftonbladet och DN. Gällande händelsen mot Utøya beskriver båda tidningarna terrorism på ett liknande sätt, där de beskriver händelsen som ett terrordåd. Det som skiljer sig är att Aftonbladet tar upp att Breivik åtalas för två fall av terrorbrott, något som DN aldrig berör. Denna framställning är den mest tydliga skillnad i framställningen av händelsen, i övrigt har de båda tidningarna rapporterat om händelserna på ett likartat sätt, där händelsen framställs som terrordåd och gärningsmännen som terrorister.

7.3 Framställning av de diskurser som framträder i artiklarna

Ur den första frågeställningen framkommer problematiken gällande de diskurser som framträder genom transitivitet och modalitet när lingvistiska fenomen framkommer i artiklarna. Denna problematik berörde hur beskrivningarna kan ta fokus från gärningsmännen och händelsen och istället fokusera på aspekter som till exempel trauman, nationalitet eller psykisk ohälsa (Aftonbladet, 2011, 1 augusti & Aftonbladet, 2012, 7 mars). Konsekvenserna av dessa beskrivningar blir att bilden av olika dåd och individer kan påverka läsaren. Till exempel kan beskrivningen av nationalitet skapa en segregation av människor, där ursprung kopplas samman med personliga identiteter. Detsamma gäller framställningen av psykisk ohälsa. I händelsen gällande Utøya ses diskurser framkomma som handlar om huruvida Breivik anses vara psykiskt sjuk, något som aldrig diskuteras gällande bröderna Kouachi. Konsekvenserna ur dessa framställningar bidrar till hur vissa människor uppfattas i samhället, vilket i sin tur påverkar den orättvisa dessa individer kan möta.

En annan diskurs som kan ses från den första frågeställningen är hur framställningen av händelserna beskrivs på ett dominant vis. Till exempel genom att skriva nationens värsta trauma, i den framställningen underkastas andra beskrivningar. I och med att händelsen mot Utøya beskrivs som ett trauma och där andra aspekter än terrorism sammankopplas, till exempel Breiviks spelintresse, men att händelsen mot Charlie Hebdos redaktion inte tar upp andra aspekter än den koppling som görs mellan religion och dådet, påverkas synen i samhället (DN, 2011, 10 december). Detta genom att framställningen av respektive dåd bli mer eller mindre humant, empatin för händelserna tar sig därmed i olika uttryck. Beskrivningen av Breivik som psykiskt sjuk får en annan konsekvens än om hans mentala hälsa inte hade berörts. Detsamma gäller beskrivningen av gärningsmännen, att benämna någon som "32-åring", "mannen" eller "etnisk norrman" är ord som kan uppfattas mer humana än benämningen "terroristerna" (Aftonbladet, 2011, 1 september; Aftonbladet, 2011,

22 juli; DN, 2011, 22 juli & Aftonbladet, 2016, 7 januari). Konsekvenserna blir återigen en segregation av människor och bemötandet i samhället gentemot vissa individer kan komma att försvåras.

Ur den andra frågeställningen uppstår en markant skillnad i huruvida Aftonbladet och DN framställer begreppet terrorism. Detta i sin tur kan påverka det sociala klimat som samhället befinner sig i. Tidigare resultat har därmed visat på att när det gäller dådet mot Utøya framställer tidningarna i mindre utsträckning den möjliga koppling mellan gärningsmannen och extrema grupper, såsom islamfientliga förbund (Aftonbladet, 2011, 1 september). Gällande dådet i Paris däremot framställs kopplingen mellan gärningsmännen och religionen islam, terrorism samt extrema grupper såsom al-Qaida, ytterst frekvent (se till exempel Aftonbladet, 2015, 16 juni). Detta i sin tur kan leda till att individer med denna religiösa tro kan mötas av sociala svårigheter eller misstro i samhället. Dessa diskurser påverkar således den syn som existerar i den sociala verklighet och kan därmed leda till orättvisor. Detta påverkas även av upprepande diskurser såsom att tidningarna i högre grad väljer att använda ord som till exempel "terrordåd" när det handlar om dådet i Paris och "massakern" när det handlar om dådet på Utøya. Kopplingar mellan individer och speciella attributer, till exempel religion och kriminalitet, kan skapas. Detta bidrar i sin tur till att laglydiga individer kan möta diskriminerande attityder i samhället som inte grundar sig på sanning utan på fördomar.

Som nämnts ovan framstår flera diskurser i de artiklar som ingår i arbetet, detta i sin tur påverkar den dimension av diskurser som existerar i samhället. Detta kan därmed påverka det sociala klimat som existerar i samma samhälle. Ett exempel på detta är DN:s artikel (2015, 3 november), där en lärare på en skola i Malmö enligt uppgifter ska ha antytt att en elev är terrorist på grund av dennes religiösa tro. Artikeln visar därmed på ett samband mellan denna händelse och dådet mot Charlie Hebdo:s redaktion i Frankrike. Enligt eleven ska han ha diskrimineras av läraren på grund av sitt utseende, religion och ursprung, eller som det står i artikeln "Jag känner mig mycket diskriminerad på grund av att jag är muslim med arabisk bakgrund och på grund av mitt utseende eftersom jag har skägg" (ibid.).

I DN:s artikel (2015, 3 november) kan man ana att det finns en social konstruerad sanning bakom händelsen på skolan i Malmö. Detta bygger på den "sanning" att terrorister är detsamma som muslimer, något som inte ges fakta på i någon av de artiklar som berörts i detta arbete. Man kan därmed framlägga att denna "sanning" är skapad i den sociala

verklighet som läraren och eleven befann sig i och som påverkar den attityd som lärare har mot sin elev, men även den attityd som eleven får utstå. Detta kan vara ett exempel på det Dominelli (2008) beskriver som personlig, kulturell och institutionell rasism. Den attityd som läraren hade mot sin elev bygger på dennes egna värderingar och kan därmed kopplas till den personliga rasismen. Dock kan detta inte existera ensam utan måste även påverkas av andra faktorer, varav en kan vara media och dess framställning av vissa grupper (Dominelli, 2008). Media kan därmed räknas som en institution vars framställning kan ha påverkat lärarens attityd, en institutionell rasism. Artikeln berör även de normer som återfinns i samhället i den form att läraren antydde att eleven var terrorist endast (enligt eleven själv) på grund av dennes religion, utseende och ursprung. Ett exempel på detta är att eleven menade att: "...ska läraren ha frågat om eleven hade blivit extremist och bett honom att säga till 'innan han ville göra något' så att han kunde lämna landet" (DN, 2015, 3 november). Man kan därmed ana ett mönster av normer och värderingar som sammanfogar eleven med den framställningen av terrorister som kan urskönjas i media. Eleven blir därmed utsatt för det Dominelli (2008) beskriver som kulturell rasism i det att dennes kultur (religion) anses sämre än andra kulturer. Dominelli menar att detta kan byggas på medias framställning av händelser/grupper. Hon menar att media kan förvärra en situation genom att behandla individer med anti-socialt beteende på ett speciellt sätt och som därmed blir representativt för hela populationen (ibid.). Den sociala praktik som framstår i DN:s artikel blir därmed av stor vikt då detta visar på den verklighet vissa grupper kan utsättas för när media belyser vissa händelser/individer på ett sätt och andra på ett annat sätt. Detta är ett exempel på hur en diskurs (i detta fall den koppling som existerar mellan en specifik religion/utseende och terrorism som begrepp), kan medföra sociala komplikationer såsom diskriminering (Dominelli, 2008).

Rasifiering bygger på antaganden att individer tillhör olika "raser" beroende på specifika egenskaper såsom utseende eller nationalitet. Detta är en ökande diskurs som påverkar det sociala livet i Europa i den mån att det finns ett samband mellan nationalitet och medborgarskap (Dominelli, 2008). I och med att artiklarna som analyserats i detta arbete påvisar nationaliteten hos gärningsmännen vill de framföra betydelsen av detta ursprung. Det är i interaktionen mellan människor som rasism och islamofobi skapas (ibid.). Genom att artiklarna relativt ofta väljer att koppla samman händelsen i Paris med religion, och att gärningsmännen var muslimer påverkas diskurserna i samhället. Människor får förutfattade meningar och kopplar samman muslimer med terrorism. Detta bidrar i sin tur till en uppdelning av människor baserat på religion, människor klumpas ihop för att förneka dem en

unik identitet, en plats i samhället och de mänskliga rättigheterna, vilket uttrycks genom rasism (ibid.). Dessa aspekter framkommer i den sociala praktiken genom att artiklarna gör uppdelningen av människor baserat på religion samt att paralleller mellan religion och terrorism görs. Genom att tolka texterna ur ett socialkonstruktivistiskt perspektiv måste ett ifrågasättande av dessa texter göras, då religion och terrorism är två aspekter som ska ses objektiva och var för sig, annars kan medias texter påverka människorna negativt (Wenneberg, 2001). Om media inte ifrågasätts kan den vita media tillägga egenskaper och aspekter på mörka människor som inte bygger på sanning vilket kan göra att de får stå till svars för händelser som de inte är inblandade i (Dominelli, 2008).

I vissa artiklar kan det även finnas ett skapande av ett nationalistiskt synsätt. Ett exempel finns i DN:s (2015, 20 oktober) artikel med meningar såsom "De patriotiska européerna mot islamiseringen av västerlandet" och "Anhängarna verkar inte bry sig, utan tycks falla för hans gamängaktiga charm. Han är en av dem och de är folket". Att framställa människor som tvådelad bidrar till att strukturen gällande segregation späs på. Människor hamnar längre ifrån varandra och klyftorna späs på. Denna struktur leder till en fientlighet och ett förtryck för "de andra" vilket får konsekvenser i samhället (Dominelli, 2008). I och med att media sitter på en maktposition där de väljer selektivt vilka händelser de rapporterar om samt var fokus ligger i texterna, väljer de ut vilka diskurser som framträder, vilket påverkar den sociala verklighet som människor lever i. Det är den sociala praktiken, den värld vi lever i, och de sociala strukturerna som påverkar varandra. Därför påverkas samhället av detta segregerade synsätt, både i den sociala verkligheten, likaså i de sociala strukturerna (ibid.).

8. Diskussion

I denna del kommer studiens resultat presenteras samt diskuteras. Syftet med arbetet, som var att jämföra terrorismens framställning genom två dåd, besvarades med hjälp av en kritisk diskursanalys. Fördelar med metodvalet har varit att kritisk diskursanalys är en användbar metod då den tar i beräkning många aspekter som måste undersökas när en textanalys sker. Detta då Faircloughs modell tar hänsyn till språket, de diskurser som skapas och hur dessa kan påverka den sociala verkligheten samt vilka konsekvenser detta kan ge (Fairclough, 1995). Detta blir då av stor vikt när en analys av media görs. Nackdelar har varit att kritisk diskursanalys som metod kan vara svår att använda då risken finns att användarens åsikter och förförståelse kan färga analysen (Fairclough, 1995). De frågeställningar som användes för att

besvara syftet var: Hur framställs personer och händelser i de olika artiklarna?, Hur framställs terrorism i de olika artiklarna? och Vilka diskurser framträder i de olika artiklarna?

En gemensam diskurs som framkommit ur resultatet var ett segregande synsätt. Vårt samhälle präglas av viljan att hitta gemensamma identiteter för att känna en samhörighet och därmed producera en enhetlig och homogen gemenskap, vilket gör att de som skiljer sig från denna gemenskap inte uppmuntras (Dominelli, 2008). Artiklarna i detta arbete framhäver de egenskaper som gör att gärningsmännen kan kopplas till gemensamma identiteter i samhället. Till exempel när de beskriver hur humana gärningsmännen är eller vilken etnicitet de har. Detta identitetsskapande produceras för att skapa en sammanhållning och är i sin tur en socialt konstruerad process, där rasifiering blir en slutprodukt. Vissa grupper blir högre ordnad än andra medan vissa ses som mindre värda (Dominelli, 2008). I artiklarna kan denna process likställas med de teman som existerar i de artiklar som ingick i det empiriska materialet. Medan Breivik snabbt identifierades som en del av den norska gemenskapen, till exempel med ord såsom "etnisk norrman", tog det mycket längre tid för bröderna Kouachi att beskrivas som "franska terrorister" (DN, 2011, 22 juli & DN, 2016, 4 januari). Detta kan man diskutera om det är en produkt av samhällsstrukturen eller endast ett objektiva val av författarna av artiklarna. Dock var detta ett återkommande mönster som syntes genom alla de artiklar som analyserades i arbetet. Detta i sin tur kan medföra en ökning av ett segregande synsättet då Breivik framställdes som en del av gemenskapen men inte en representant av Norge som land medan bröderna Kouachi fick stå som representanter för den islamska religionen men inte landet Frankrike. Något som även Połońska-Kimunguyi och Gillespie (2016) la fram i sin artikel som berörde hur dådet mot Charlie Hebdo ansågs vara påverkad av utomstående faktorer och inte produkter av det franska samhället. Läsarna av dessa artiklar kan därmed få en snedvriden syn på den islamska tron och därmed applicera det brott som bröderna Kouachi begick på religionen. Därtill kan detta leda till att den identitet som muslimer får av detta kommer vara representativt för alla de individer som får denna applicering på sig, oavsett om detta är representativt eller ej (Dominelli, 2008). Något som inte kan urskiljas när det gällde Breivik och hans dåd.

De mönster man kan utröna i artiklarna stärker tidigare forskning om medias påverkan på människors attityd och hur de processer som skapas i samhället påverkas av media som en institution. I artiklarna syns en distinkt skillnad i framställandet av både gärningsmännen i de olika dåden men även själva händelsen. Medan fokus i Breiviks fall låg på hans mentala hälsa

och att dådet sågs som ett “vansinnesdåd”, beskrivs Cherif Kouachi och Said Kouachi, som “terrorister” och dådet som “terrorisdåd” (Aftonbladet, 2011, 22 juli; DN, 2016, 4 januari & Aftonbladet, 2015, 9 mars). Därtill finns även en skillnad mellan de två tidningarna i det fallet att i Aftonbladet beskriver bröderna Kouachi som terrorister i januari, samma månad som händelsen inträffade och i DN beskrivs de som terrorister först ett år efter händelsen utförs (Aftonbladet, 2015, 7 januari & DN, 2016, 4 januari). Denna framställning kan påverka den struktur som existerar i samhället genom att artiklarnas uppbyggnad ger en bild av en affinitet mellan den muslimska religionen och terrorism som brott. Detta stärks även av att tidningarna formulerar sina artiklar så att vissa diskurser och beskrivningar blir likställda med en viss grupp individer. Detta kan man ana i den beskrivning som berörs ovan med att Breivik inte beskrivs som terrorist förrän långt senare efter hans dåd medan bröderna fick denna benämning den första dagen dådet skedde. Dominelli (2008) ger ett exempel på detta i sin bok där hon beskriver hur diskurser mellan invandringen och kostnaden för invandring kan påverka den attityd som invandrare kan bemötas av då de individer som omfattar denna benämning då blir likställd med den negativa aspekten av invandringen, det vill säga kostnaden.

Eid (2013) diskuterar hur media förstärker terrorismen och hur religion ofta sammankopplas med hur terrorism synliggörs. Detta är något som delvis styrks i detta arbete. I dådet gällande Charlie Hebdos redaktion började det direkt diskuteras över gärningsmännens religion för att förklara händelsen. Andra faktorer började också diskuteras för att sammankoppla aspekter för att få en bred förståelse. Dock styrks det inte i fallet med Breivik, eftersom författarna inte i någon artikel diskuterade vilken religion han skulle haft. Där valde de istället att fokusera på de högerextrema- samt politiska åsikter han skulle haft. Eid menar att terrorism och media styrs av en interaktion, vilket styrks i detta arbete. Beroende på hur händelsen gick till samt framställs i media uttrycks terrorismen på olika sätt. De två händelser som analyserats i detta arbete uppvisade skillnader gällande informationen i texterna, omfång samt aspekter, och dessa delar ligger i linje med det Eid diskuterar. Att terrorism inte endast påverkas av en faktor överensstämmer även med Roy och Dente Ross (2011) artikel. De påvisade att det finns olika faktorer som motiverar till terrorism, såsom sociala, historiska, politiska, kulturella, religiösa och ideologiska (ibid.). Att då framställa dådet mot Charlie Hebdos redaktion som en händelse utan påverkan av flera aspekter kan då möjliggöra för ett ytterst trångsynt tankesätt. Detta syns även i fallet gällande Utøya i den mån att antydning att dådet endast påverkades av en aspekt är i många fall en felaktig eller för “enkel” förklaring (Roy &

Dente Ross, 2011). Detta synsätt har även berörts av bland annat Teo (2000) som i sin artikel visar att om detta antagande finns i flera tidningsartiklar kan det leda till ett rasistiskt synsätt i media.

Det genomgående temat i dådet mot Charlie Hebδος redaktion var att gärningsmännen var muslimer och kopplades samman med al-Qaida (Aftonbladet, 2015, 16 juni). Detta bidrar till att detta samband påverkar hur människor i samhället ser på religionen och muslimer. Det sociala problemet menar McQueeney (2014) att vi ska se ur ett socialkonstruktivistiskt synsätt där händelser tolkas från allmänheten vilket sedan leder till en påverkan hos befolkningen i hur terrorism uppfattas. Språket är en viktig del att analysera för att förstå sociala problem, vilket text-dimensionen i detta arbete styrker. Hur terrorism framställs påverkar den syn terrorism får i samhället. Detta stärks av studier såsom den av Ben-Yehuda (2005) där han diskuterar hur terrorism presenteras i media och kopplas samman med specifika individer och hur detta sedan ses i samhället. Detta i sin tur kan även ses ur ett socialkonstruktivistiskt perspektiv. Genom detta perspektiv kan man ana att det finns en social konstruerad sanning bakom denna "sammanföring" (Wenneberg, 2001). Detta synsätt bygger på den "sanning" att terrorister är detsamma som muslimer, något som inte ges fakta för i någon av de artiklar som berörts i detta arbete. Att framföra dessa fakta som en enhetlig "sanning" kan därmed påverka huruvida vi som samhälle kan uppfatta ett fenomen. Medias framställning blir därför av stor vikt för hur vissa grupper eller individer uppfattas i samhället. Detta då bland annat Wenneberg (2001) menar att media är en självklar institution som därmed måste stå till svars för att framställa objektiva "sanningar". Detta styrks även i tidigare forskning såsom Falkheimers (2014) artikel som berör vikten av medias tolkning i samband med olika ämnen. Falkheimer menar att media förmedlar händelser för uppmärksamheten och publicitetens skull, vilket kan medföra att fakta utesluts eller bortses ifrån för att istället fokusera på delar som säljer tidningar (ibid.)

För att gå djupare in i de diskurser som framträtt genom hur de olika dåden framställts samt hur gärningsmännen framställts kan psykologi användas för att få en förståelse för den skildring som synliggjorts. Stevens (2005) diskuterar hur psykologer har dokumenterat rollen media har för skapandet av beteenden och attityder. I och med att Breivik klassas som psykiskt sjuk bidrar det till att attityden ser annorlunda ut mot honom jämfört med bröderna Kouachi eftersom de klassas som terrorister. Detta eftersom, enligt Stevens, delar, såsom våld och att försämra de styrande myndigheterna, kopplas samman med begreppet terrorism i

media. Varför inte bröderna Kouachi också klassas som psykiskt sjuka eller varför Breivik gör detta är svårt att ta reda på. Dock kan denna framställning skapa ett social utanförskap då vissa grupper eller individer anses begå brott på grund av deras egna val medan andras anses vara otillräckliga och därmed inte kan stå till svars för sina handlingar (Dominelli, 2008). En lösning på medias framställning kan vara att psykologer redogör med media innan artiklar publiceras, detta för att få en objektiv framställning av terrorism. Eftersom media påverkar skapandet av beteenden och attityder kan det vara bra att redogöra med en psykolog för att inte spä på dessa attityder ännu mera (Stevens, 2005).

Som beskrivit tidigare påverkas individer i samhället av den framställning som media gör. Detta ämne har därmed en relevans för socialt arbete, då det är socialarbetarens uppgift att försvara människor för samhället i sig, som tagits upp tidigare. För att kunna försvara människor mot de diskriminerande förhållningssätt som finns i samhället är media en aspekt att belysa. Genom att undersöka hur media framställer händelser och personer synliggörs de teman som framkommer. Det är först när dessa teman synliggörs och medvetandegörs som socialt arbete kan arbeta med att avlägsna dessa strukturer.

9. Slutsats

Syftet med arbetet var att undersöka medias framställning av dådet mot Utøya samt dådet mot Charlie Hebdos redaktion i tidningarna Aftonbladet och DN. Detta gjordes med hjälp av metoden kritisk diskursanalys där Faircloughs tre dimensioner låg i fokus. Det som framkom under analysen var att i dådet mot Utøya beskrivs händelsen mer detaljerat, fokus ligger enbart på händelsen och gärningsmannen beskrivs som psykiskt sjuk men även som terrorist. I fallet gällande dådet mot Charlie Hebdos redaktion beskrivs händelsen kortfattat, många artiklar handlar om andra aspekter som inte är relevant för själva dådet, gärningsmännen beskrivs som terrorister och psykisk sjukdom nämns aldrig.

Under arbetets gång uppkom en problematik gällande att anträffa ett urval som matchade syftet i arbetet. Med detta menas att hitta ett urval som minskade artiklarna till en hanterlig mängd som gick att analysera, dock löstes detta genom ett strategiskt urval. En annan problematik som uppkom var att förstå och analysera varför artiklarna valde att framställa händelserna och gärningsmännen på olika sätt, samt i vilket sammanhang terrorism framställdes. Då det är omöjligt att veta hur journalisterna tänkte när de valde sina ord var

detta en problematik som inte gick att besvara. Dock hade det varit intressant att undersöka varför journalisterna använder vissa specifika ordval i olika sammanhang. Det som även har varit intressant har varit analysen av de olika artiklarna, i och med att det framkommit stora skillnader gällande medias rapportering av de båda dåden. Denna skildring i framställningen skulle kunnat analyseras djupare om fler artiklar hade analyserats, en fördjupning hade därmed kunnat göras. Dock ledde tidspressen till att analysen inte kunde utföras på en större andel artiklar. En mer omfattande studie skulle därmed kunna påvisa ett resultat som skulle kunna appliceras på en större andel av populationen.

Som diskuteras tidigare framstår en struktur i de artiklar som analyseras i detta arbete. Det ska dock poängteras att det resultat som har framkommit i detta arbete inte kommer vara representativt för hela befolkningen. Detta då bland annat urvalet är relativt begränsat och för att få fram ett mer övergripande resultat kan flera artiklar, fall och tidningar behövas användas. Dock har dessa aspekter tagits i beräkning i detta arbete och specifika punkter har framställs som måste följas för att minska denna risk. Därtill anses arbetet ändå vara av relevans för att visa på den skillnad som kan existera mellan hur olika personer/händelser och begrepp synliggörs. Kritisk diskursanalys anses därmed vara av relevans för att undersöka de artiklarna som behandlas i detta arbete, då denna metod kan användas för att få en djupare förståelse för språkets uppbyggnad, diskurserna som skapas i texterna samt den sociala verklighet dessa kan skapa/beröra (Fairclough, 2001).

Detta arbete har framlagt att i många av de artiklar som analyserats uppstår en rad teman och diskurser som kan påverka den sociala verklighet som människor lever i. Dock berör detta arbete endast en del av de diskurser som existerar i samhället. Tidigare forskning har styrkt det antagande som berörts i detta arbete, att medias roll på flera sätt är grundläggande för hur vissa personer och händelser upplevs i samhället (se bland annat Nellis & Savage, 2012). Dock finns det även en konsensus att de ämnen och personer som berörts i detta arbete inte endast kan vara representativt för hela befolkningen. Fortsatt forskning blir därmed av stor vikt för att undersöka en större grupp individer, vilket då kan medföra en större representation av populationen. Detta arbete har endast berört två händelser och de individer som begick dessa dåd men frågor som har uppstått i produktionen av detta arbete är om dessa strukturer även återfinns i andra händelser, samt om det hade varit annorlunda om två andra händelser eller tidningar hade jämförts. Framtida studier kan därmed fokusera på ämnet genom till exempel att undersöka om olika internationella media rapporterat om olika dåd på olika sätt,

eller genom att undersöka hur andra dåd framställts och kopplats till olika medieformer, till exempel tv-nyheter eller radio, för att se hur framställningen skiljer sig åt. Detta eftersom ämnet anses vara av stor vikt för att belysa andra aspekter inom social problematik samt för att motverka den negativa effekt nyheter kan ha på människor (Das et al., 2009). Det är även viktigt då media har en stor makt att kunna påverka den sociala strukturen, positivt likväl som negativt (Teo, 2000).

Referenslista

Aftonbladet. (2011, 22 juli). Minst 85 döda i vansinnesdådet: Räddningsmanskap ska fortsätta sökandet efter saknade efter massakern – både i vattnet och på land. *Aftonbladet*. Hämtad från <http://www.aftonbladet.se/nyheter/terroradetinorge/article13363639.ab>

Aftonbladet. (2011, 1 augusti). Alla vill dela sorgen: Norrmännen vallfärdar till Utøya för att förstå tragedin. *Aftonbladet*. Hämtad från <http://www.aftonbladet.se/nyheter/terroradetinorge/article13402349.ab>

Aftonbladet. (2011, 1 september). Norsk polis jagar möjliga medhjälpare till Breivik: Polisen har gjort över 1 000 beslag på gården. *Aftonbladet*. Hämtad från <http://www.aftonbladet.se/nyheter/article13560271.ab>

Aftonbladet. (2011, 3 oktober). Tillbaka på Utøya. *Aftonbladet*. Hämtad från <http://www.aftonbladet.se/nyheter/article13721308.ab>

Aftonbladet. (2011, 9 november). Omhäktningen av Breivik blir öppen för allmänheten. *Aftonbladet*. Hämtad från <http://www.aftonbladet.se/nyheter/article13907877.ab>

Aftonbladet. (2011, 13 december). ”Han har sett fram emot det”: I dag får Breivik läsa nyheter om sig själv. *Aftonbladet*. Hämtad från <http://www.aftonbladet.se/nyheter/article14070781.ab>

Aftonbladet. (2012, 6 januari). Telefonhot före massakern i Norge: Den anonyme mannen talade samma dialekt som Breivik, uppger norska NRK. *Aftonbladet*. Hämtad från <http://www.aftonbladet.se/nyheter/article14175667.ab>

Aftonbladet. (2012, 3 februari). Här sitter Breivik i förhör - direkt efter dådet: Bilderna skickades till polisens operativa stab. *Aftonbladet*. Hämtad från <http://www.aftonbladet.se/nyheter/article14315989.ab>

Aftonbladet. (2012, 7 mars). Breivik åtalas för mord och terrorbrott: Har erkänt sig skyldig till massmordet den 22 juli i fjol. *Aftonbladet*. Hämtad från <http://www.aftonbladet.se/nyheter/article14483116.ab>

Aftonbladet. (2012, 1 april). Fick hjälp – av mamma: Norsk tidning: Tvättade 460 000 kronor åt sin son. *Aftonbladet*. Hämtad från <http://www.aftonbladet.se/nyheter/article14614753.ab>

Aftonbladet. (2012, 3 maj). ”Vi gjorde det enda riktiga”: Flydde från Utøya – nu känner Jannike att hon måste försvara sig. *Aftonbladet*. Hämtad från <http://www.aftonbladet.se/nyheter/terrordadetinorge/breivikrattegang/article14769305.ab>

Aftonbladet. (2012, 12 juni). ”Det är ondska - men ingen sjukdom”. *Aftonbladet*. Hämtad från <http://www.aftonbladet.se/nyheter/terrordadetinorge/article14965992.ab>

Aftonbladet. (2012, 7 juli). Breiviks plan: studera statsvetenskap. *Aftonbladet*. Hämtad från <http://www.aftonbladet.se/nyheter/terrordadetinorge/breivikrattegang/article15087728.ab>

Aftonbladet. (2015, 7 januari). Här är bröderna som jagas för terrordådet i Paris: En av de misstänkta överlämnade sig i natt vid gränsen till Belgien. *Aftonbladet*. Hämtad från <http://www.aftonbladet.se/nyheter/article20120516.ab>

Aftonbladet. (2015, 1 februari). ”Hur kommer vi vidare?”. *Aftonbladet*. Hämtad från <http://www.aftonbladet.se/nyheter/article20247678.ab>

Aftonbladet. (2015, 9 mars). Fyra gripna för terrorhjälp. *Aftonbladet*. Hämtad från <http://www.aftonbladet.se/nyheter/article20439257.ab>

Aftonbladet. (2015, 19 maj). Tecknaren Luz lämnar Charlie Hebdo. *Aftonbladet*. Hämtad från <http://www.aftonbladet.se/nyheter/article20816072.ab>

Aftonbladet. (2015, 16 juni). al-Qaida-ledare dödad i Jemen. *Aftonbladet*. Hämtad från <http://www.aftonbladet.se/nyheter/article20973194.ab>

Aftonbladet. (2015, 30 september). Satirtidning får säkra lokaler. *Aftonbladet*. Hämtad från <http://www.aftonbladet.se/nyheter/article21498029.ab>

Aftonbladet. (2015, 8 november). Uppgifter: Okänd gav order om terrorattackerna i Paris: Befallningen efter massakern: Gå hem och göm dig. *Aftonbladet*. Hämtad från <http://www.aftonbladet.se/nyheter/article21723460.ab>

Aftonbladet. (2015, 15 december). Nytt gripande efter Parisdåd. *Aftonbladet*. Hämtad från <http://www.aftonbladet.se/nyheter/article21942946.ab>

Aftonbladet. (2016, 7 januari). Ett år efter attacken mot Charlie Hebdo. *Aftonbladet*. Hämtad från <http://www.aftonbladet.se/nyheter/article22050611.ab>

Aftonbladet. (u.å) *Från Lars Johan Hierta till våra dagar: Aftonbladets historia under 170 år*. Hämtad 28-03-2017, från Aftonbladet, <http://www.aftonbladet.se/amc/stefan/hist.htm>

Akademikerförbundet SSR. (2015). *Etik i socialt arbete: Etisk kod för socialarbetare*. Stockholm: Akademikerförbundet SSR. Från https://akademssr.se/sites/default/files/files/etik_och_socialt_arbete.pdf

Asal, V., & Hoffman, A. M. (2016). Media effects: Do terrorist organizations launch foreign attacks in response to levels of press freedom or press attention? *Conflict Management and Peace Science*, 33(4), 381-399. doi: 10.1177/0738894215579622

Ben-Yehuda, N. (2005). Terror, media, and moral boundaries. *International Journal of Comparative Sociology*, 46(1-2), 33. doi: 10.1177/0020715205054469

Breckenridge, J. N., Zimbardo, P. G., & Sweeton, J. L. (2010). After years of media coverage, can one more video report trigger heuristic judgments? A national study of american terrorism risk perceptions. *Behavioral Sciences of Terrorism and Political Aggression*, 2(3), 163-178. doi: <http://dx.doi.org/10.1080/19434471003768826>

Dagens Nyheter. (2011, 22 juli). Falsk polis sköt ihjäl minst tio på politiskt läger. *Dagens Nyheter*. Hämtad från <http://www.dn.se/nyheter/varlden/falsk-polis-skot-ihjal-minst-tio-pa-politiskt-lager/>

Dagens Nyheter. (2011, 1 augusti). Stödet för regeringen har ökat. *Dagens Nyheter*. Hämtad från <http://www.dn.se/arkiv/varlden/stodet-for-regeringen-har-okat/>

Dagens Nyheter. (2011, 2 september) ”Norska terrordåden skapar obehag på lång sikt”. *Dagens Nyheter*. Hämtad från <http://www.dn.se/nyheter/varlden/norska-terrordaden-skapar-obe-hag-pa-lang-sikt/>

Dagens Nyheter. (2011, 3 oktober). Reportrar besöker Utøya. *Dagens Nyheter*. Hämtad från <http://www.dn.se/nyheter/varlden/reportrar-besoker-utoya/>

Dagens Nyheter. (2011, 11 november). Breivik får närvara i domstol. *Dagens Nyheter*. Hämtad från <http://www.dn.se/nyheter/varlden/breivik-far-narvara-i-domstol/>

Dagens Nyheter. (2011, 10 december). Breivik spelade sju timmar om dagen. *Dagens Nyheter*. Hämtad från <http://www.dn.se/nyheter/varlden/breivik-spelade-sju-timmar-om-dagen/>

Dagens Nyheter. (2012, 12 januari). Breivik vill prata med utländska journalister. *Dagens Nyheter*. Hämtad från <http://www.dn.se/nyheter/varlden/breivik-vill-prata-med-utlandska-journalister/>

Dagens Nyheter. (2012, 3 februari). Tillåtet att fotografera Breivik. *Dagens Nyheter*. Hämtad från <http://www.dn.se/nyheter/varlden/tillatet-att-fotografera-breivik/>

Dagens Nyheter. (2012, 5 mars). Breivikåtal offentligt på tisdag. *Dagens Nyheter*. Hämtad från <http://www.dn.se/nyheter/varlden/breivikatal-offentligt-pa-tisdag/>

Dagens Nyheter. (2012, 1 april). Utøya öppnat igen. *Dagens Nyheter*. Hämtad från <http://www.dn.se/nyheter/varlden/utoya-oppnat-igen/>

Dagens Nyheter. (2012, 2 maj). Breiviks ankomst till Utøya utreds. *Dagens Nyheter*. Hämtad från <http://www.dn.se/nyheter/varlden/breiviks-ankomst-till-utoya-utreds/>

Dagens Nyheter. (2012, 5 juni). Dom mot Breivik försenas. *Dagens Nyheter*. Hämtad från <http://www.dn.se/nyheter/varlden/dom-mot-breivik-forsenas/>

Dagens Nyheter. (2012, 5 juli). Utøya bör leva vidare. *Dagens Nyheter*. Hämtad från <http://www.dn.se/nyheter/varlden/utoya-bor-leva-vidare/>

Dagens Nyheter. (2015, 7 januari). Tolv döda i attack mot satirtidning. *Dagens Nyheter*. Hämtad från <http://www.dn.se/nyheter/varlden/tolv-doda-i-attack-mot-satirtidning/>

Dagens Nyheter. (2015, 1 februari). Nûjen och Dawn Finer håller mäsas för Parisoffren. *Dagens Nyheter*. Hämtad från <http://www.dn.se/nyheter/varlden/nujen-och-dawn-finer-haller-massa-for-parisoffren/>

Dagens Nyheter. (2015, 7 mars). Den oberoende rapporteringen i fara. *Dagens Nyheter*. Hämtad från <http://www.dn.se/arkiv/varlden/den-oberoende-rapporteringen-i-fara/>

Dagens Nyheter. (2015, 3 april) Tv-kanal avslöjade gisslans gömställe i direktsändning. *Dagens Nyheter*. Hämtad från <http://www.dn.se/nyheter/varlden/tv-kanal-avslojade-gisslans-gomstalle-i-direktsandning/>

Dagens Nyheter. (2015, 4 maj). Skottlossning efter Wilders tal. *Dagens Nyheter*. Hämtad från <http://www.dn.se/nyheter/varlden/skottlossning-efter-wilders-tal/>

Dagens Nyheter. (2015, 17 juni). Expert: Drönarattacker inte effektiva. *Dagens Nyheter*. Hämtad från <http://www.dn.se/nyheter/varlden/expert-dronarattacker-inte-effektiva/>

Dagens Nyheter. (2015, 3 juli). Island avkriminaliserar hån mot kyrkan. *Dagens Nyheter*. Hämtad från <http://www.dn.se/nyheter/varlden/island-avkriminaliserar-han-mot-kyrkan/>

Dagens Nyheter. (2015, 23 augusti). Känd jihadist misstänks för tågattack. *Dagens Nyheter*. Hämtad från <http://www.dn.se/arkiv/varlden/kand-jihadist-misstanks-for-tagattack/>

Dagens Nyheter. (2015, 22 september). Tidningen Charlie Hebdo ges ut på svenska. *Dagens Nyheter*. Hämtad från <http://www.dn.se/nyheter/sverige/tidningen-charlie-hebdo-ges-ut-pa-svenska/>

Dagens Nyheter. (2015, 19 oktober). Tiotusentals firade Pegidas ettårsdag. *Dagens Nyheter*. Hämtad från <http://www.dn.se/nyheter/varlden/tiotusentals-firade-pegidas-ettarsdag/>

Dagens Nyheter. (2015, 3 november). Lärare antydde att muslimsk elev var terrorist. *Dagens Nyheter*. Hämtad från <http://www.dn.se/nyheter/sverige/larare-antydde-att-muslimsk-elev-var-terrorist/>

Dagens Nyheter. (2015, 4 december). Säkerhetskällor: Storbritannien nästa IS-mål. *Dagens Nyheter*. Hämtad från <http://www.dn.se/nyheter/varlden/sakerhetskallor-storbritannien-nasta-is-mal/>

Dagens Nyheter. (2016, 4 januari). ”Frankrike ändrades helt och hållet efter attacken”. *Dagens Nyheter*. Hämtad från <http://www.dn.se/nyheter/varlden/frankrike-andrades-helt-och-hallet-efter-attacken/>

Dagens Nyheter. (u.å). *Om oss*. Hämtad 07-04-2017, från Dagens Nyheter, <http://info.dn.se/info/om-oss/>

Das, E., Bushman, B. J., Bezemer, M. D., Kerkhof, P., & Vermeulen I. E. (2009). How terrorism news reports increase prejudice against outgroups: A terror management account. *Journal of Experimental Social Psychology*, 45(3), 453-459. doi: <http://doi.org/10.1016/j.jesp.2008.12.001>

Dominelli, L. (2008). *Anti-racist social work*. (3rd ed.) Basingstoke: Palgrave Macmillan.

Eid, M. (2013). The new era of media and terrorism. *Studies in Conflict & Terrorism*, 36(7), 609-615. doi: <http://dx.doi.org/10.1080/1057610X.2013.793638>

Fairclough, N. (1995). *Critical discourse analysis: the critical study of language*. London: Longman.

Fairclough, N. (2001). *Language and power*. (2. ed.) Harlow: Longman.

Fairclough, N. (2006). *Language and globalization*. Abingdon: Routledge.

Falkheimer, J. (2014). Crisis communication and terrorism: The norway attacks on 22 july 2011. *Corporate Communications*, 19(1), 52-63. doi: <http://dx.doi.org/10.1108/CCIJ-08-2012-0053>

Fink, A. (2010). Survey Research Methods. I P.L. Peterson, E.L. Baker & B. McGaw, B. (red.), *International Encyclopedia of Education* (s. 152 - 160). Oxford: Elsevier.

Galily, Y., Yarchi, M., Tamir, I., & Samuel-Azran, T. (2016). The boston game and the ISIS match: Terrorism, media, and sport. *American Behavioral Scientist*, 60(9), 1057-1067. doi: 10.1177/0002764216632844

Grob-Fitzgibbon, B. (2005). What is terrorism? Redefining a phenomenon in time of war. *Peace & Change*, 30(2), 231-246. doi: 10.1111/j.0149-0508.2005.00318.x

Hallak, M., & Quina, K. (2004). In the shadows of the twin towers: Muslim immigrant women's voices emerge. *Sex Roles: A Journal of Research*, 51(5-6), 329-338. doi: 10.1023/B:SERS.0000046616.11468.cf

Kampf, Z. (2014). News-media and terrorism: Changing relationship, changing definitions. *Sociology Compass*, 8(1), 1-9. doi: 10.1111/soc4.12099

Kellner, D. (2013). Media spectacle and domestic terrorism: The case of the Batman/Joker cinema massacre. *The Review of Education, Pedagogy, and Cultural Studies*, 35(3), 157-177. doi: <http://dx.doi.org/10.1080/10714413.2013.799364>

Kvale, S., & Brinkmann, S. (2009). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. (2. uppl.) Lund: Studentlitteratur.

LeCompte, M. D., & Goetz, J. P. (1982). Problems of Reliability and Validity in Ethnographic Research. *Review of Educational Research*, 52(1), 31-60. Från http://www.colorado.edu/education/sites/default/files/attached-files/LeCompte_Goetz_Problems_of_Reliability_Vailidity_in_Ed_Re.pdf

Massmedia (2009). I *Nationalencyklopedin* (Band 12, s.63). Malmö: NE Nationalencyklopedin AB.

McQueeney, K. (2014). Disrupting islamophobia: Teaching the social construction of terrorism in the mass media. *International Journal of Teaching and Learning in Higher Education*, 26(2), 297-309. Från <http://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1060841.pdf>

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. (2015). *Vad är terrorism?*. Hämtad 27 mars, 2017, från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, <http://www.sakerhetspolitik.se/Hot-och-risker/Terrorism/Vad-ar-terrorism/>

Nellis, A.M., & Savage, J. (2012). Does Watching the News Affect Fear of Terrorism? The Importance of Media Exposure on Terrorism Fear. *Crime & Delinquency*, 58(5), 748-768. doi: 10.1177/0011128712452961

Połośska-Kimunguyi, E., & Gillespie, M. (2016). Terrorism discourse on french international broadcasting: France 24 and the case of charlie hebdo attacks in paris. *European Journal of Communication*, 31(5), 568-583. doi: 10.1177/0267323116669453

Roy, S., & Ross, S. (2011). The circle of terror: Strategic localizations of global media terror meta-discourses in the US, India and Scotland. *Media, War & Conflict*, 4(3), 287-301. doi: 10.1177/1750635211420631

SOU 2006:21. *Mediernas Vi och Dom: Mediernas betydelse för den strukturella diskrimineringen*. Stockholm: Fritzes offentliga publikationer.

Stevens, M. J. (2005). What is terrorism and can psychology do anything to prevent it? *Behavioral Sciences & the Law*, 23(4), 507-526. doi: 10.1002/bsl.652

Surette, R., Hansen, K., & Noble, G. (2009). Measuring media oriented terrorism. *Journal of Criminal Justice*, 37(4), 360-370. doi: <http://doi.org/10.1016/j.jcrimjus.2009.06.011>

Teo, P. (2000). Racism in the news: A critical discourse analysis of new reporting in two Australian newspapers. *Discourse & Society*, 11(1), 7. doi: 10.1177/0957926500011001002

Vetenskapsrådet. (2002). *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. Stockholm: Vetenskapsrådet

Wenneberg, S.B. (2001). *Socialkonstruktivism: positioner, problem och perspektiv*. (1. uppl.) Malmö: Liber ekonomi.

Wicks, R. H. (2006). Emotional response to collective action media frames about islam and terrorism. *Journal of Media and Religion*, 5(4), 245-263. doi: http://dx.doi.org/10.1207/s15328415jmr0504_3

Winther Jørgensen, M., & Phillips, L. (2000). *Diskursanalys som teori och metod*. Lund: Studentlitteratur.

Wittebols, J. (1992). Media and the institutional perspective: U.S. and Canadian coverage of terrorism. *Political Communication*, 9(4), 267-278. doi: <http://dx.doi.org/10.1080/10584609.1992.9962950>

Lagstiftning

SFS Lag (2003:148) om straff för terroristbrott

Lov om straff 2008 (straffeloven) Annen del

2002/475/RIF. *Rådets rambeslut av den 13 juni 2002 om bekämpande av terrorism.*

Luxemburg: Europeiska Unionen. <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/HTML/?uri=CELEX:32002F0475&from=SV>